

repertoár malé scény

ROČNÍK 5 | 1967 | ČÍSLO 3

BEACH BOYS

VYSTAVUJE VLADIMÍR JIRÁNEK

KROKODÝL

MALÁ KÓMEDIE O TÓM, JAK
JEDNOHO PÁNA
ZNÁMÉHO VĚKU A ZNÁMÉHO
ZEVNĚJŠKU CELÉHO BEZE
ZBYTKU ZAŽIVA SPOLKL
KROKODÝL
A CO Z TÓHO VZEŠLO

F. M. DOSTOJEVSKIJ

PODLE STEJNOJMENNÉ POVÍDKY ZDRAMATIZOVAL JAN MAKARIUS

(OTIŠTĚNO ZKRÁCENĚ)

OSOBY:

IVAN MATVĚJČIČ, snaživý úředník, později
čekatel

JELENA IVANOVNA, jeho žena

SEMJON SEMJONYČ, rodinný přítel

TIMOFEJ MAXIMovič, nepostradatelný

MAJITEL POJÍZDNÉHO ZVĚRINCE

KLEOPATRA, jeho žena

NÁVŠTĚVNÍCI ZVĚRINCE, FOTOGRAFOVÉ

Jakákoli podobnost osob či krokodýla je čis-
tě náhodná

První obraz

Interiér cirkusové boudy. V pozadí je čas-
tečně vidět mříž opičí klece a širší stupínek,
který je obehnan pevným zábradlím. Za ním
na dně velké vany, kterou divák z hlediště
nevidí, leží krokodýl. Zábradlí slouží k tomu,
aby se návštěvníci mohli pohodlně opřít a
pozorovat zvíře. Na scéně pokladní sto-
leček, u něho Kleopatra. Vlastní scéna je za-
kryta meziponou, která je pešně pomalo-
vána různými druhy exotických zvířat. Upo-
střed meziopony je zobrazena hlava kroko-

dýla, stylizovaná na způsob šlechtického
erbu, a kolem je švabachem nápis ZVĚRINEC
U KLEOPATRY.

Děj se odehrává v Petrohradě v lednu 1865.
Přicházejí Ivan, Jeleňa a Semjon, oblečení
jako na zimní procházku.

IVAN (řečnický): Zvýšení návštěvnosti našich
panoptik a muzeí lze docílit jedině odváž-
nou reorganizací!

SEMJON (s horlivostí domácího přítele):
Správně! (Ohlédne se s trpělivým výra-
zem na Jelenu, která mu oplácí stejným po-
hledem)

IVAN: I ptám se: „Kde je třeba hledat re-
zervy?“ Ve sboru našich kustodů a konser-
vátorů! Hle, tady je třeba neprodleně vyčle-
nit všechny nadpočetné a vyškolit je pro
práci v náborových komisích!

JELENA: Jakýpak je vlastně ten krokodýl?
Slyšela jsem, že má být ohromný.

SEMJON (když vidí odmítavé gesto Ivana):
On to není tak docela špatný nápad vidět
uprostřed naší tuhé zimy trochu té exoti-
ky ... Prý je to vzácný krokodýl úzko-
nosý ...

JELENA: Slíbil mi to ... Ivane!

IVAN: Tak se na něj podíváme! Jelikož se na
dovolenou chystáme do Evropy, nemůže nám
být na škodu, seznámíme-li se s jejími do-
morodci o nějaký den dříve!

(Ivan platí u pokladny. Současně se zvedá mezipopona a nasvětluje se scéna. Všichni tři vstoupili. Ivan ironicky) Zajímavé...

SEMJON (mu sekunduje): Potulný zvěřinec pro náročné...

JELENA (spatří vlevo mříž opičí klece): Podívejte se!... To je určitě páreček...

SEMJON: Proč tak soudíte, Jeleno Ivanovno?

JELENA: Že si vybírají navzájem blechy... Ó! Ty jsou roztomilé. A jak je mužiček galantní! On dokonce ty její blešky polyká...

IVAN (suše): Tuším, že jsi chtěla vidět krokodýla, má zlatá.

SEMJON: Správně! Krokodýl je krokodýl! (Přiblíží se k zábradlíčku)

JELENA: A to má být celý ten zázrak? Představovala jsem si ho... úplně jinak!

SEMJON (nahýbá se přes zábradlíčko): Leží jako kláda...

IVAN: Co bys nechtěl?! Má snad za těch pětadvacet kopějek mrskat ocasem? V takové ohavné vaničce...

MAJITEL (vstupuje): Madam, mesjé! Voalal! Jetyny krokotýl veškeré Rusi!

JELENA: Zdá se mi, že váš slavný krokodýl je vycpaný.

MAJITEL: Co prafi, madam! Ausgestopft? ... Pittel (Bere do ruky hůl) Voalal (Prostrčí hůl zábradlím) Na, Karlchen, sei mir nicht böse... přetřet támě, jak kejchala Kleopatra...

(Z vany se ozve mohutné zasupění a výbuch jak z lokomotivy. Semjon a Jelena uskočili. Semjon si utírá kapesníkem tvář)

IVAN: Půjďte mi tu hůl, já si do něj taky štouchnu!

MAJITEL: Nyx štouchat, nyx štouchat, Karlchen koušel

(Nové zasupění, z vany vyšplíchne voda a postříká Jelenu)

JELENA: Fuj, ten je ale hnusný, ten krokodýl! Pojďte, Semjone Semjonyči, vrátíme se raději k opičkám. Jsou tak roztomilé...

(Táhne Semjona k opicím, přes rameno) Nech toho, Ivane! Ještě ti něco udělá!

IVAN (hrdinsky): Ó, neboj se, má milá! Víím, jak na něj. Schválně, jestli zase kýchne, když ho polechtám na nos!

(Majitel si ho nevšímá, protože se připojil k Semjonovi a Jeleně)

JELENA (směje se opičím evolucionem): Ty to umíš, ty to umíš!

MAJITEL: To naučila já!

JELENA: Pohleďte, Semjone Semjonyči, vidíte toho břicháče? Celý Timofej Maximoviči!

Ty pohyby, ten kosý pohled... Dokonce se také štourá v zubech!

MAJITEL: To naučila já.

JELENA: A také se tak hloupě cení!

SEMJON (neurčitě zasmání)

JELENA: Jen počkejte, až se obrátí z profilu! (Dělá na opici všelijaké grimasy) Teď!

... Vidíte? Ten nos, ta brada... (Opice zavřeštěla) I ten hlas má takový!

SEMJON (nakažen jejím veselím, začne se smát srdečněji)

MAJITEL (když vidí, že si ho nikdo nevšímá, trhne rameny a odchází): Nikdo neří, jak těžká je být sřífeci grotitel! (Odejde)

IVAN (štourá Majitelovou hůl do krokodýla): No tak! Hní sebo!... faraóne!

JELENA: A ty zuby! Jen se dobře podívejte na ty jeho řezáky! Celý váš pan přednost!

SEMJON (směje se, až se prohýbá, a jakoby bezděky se zachytává Jeleny): Hehe... vy jste mi zase něco řekla, vy šibalko! Teď budu mít co dělat, abych se mu nesmál do obličeje i v kanceláři. Zarazí mi postup...

IVAN: Já ho musím vyprovokovat!

JELENA: Pozdravte ho, Semjone Semjonyči. Schválně! Jestli na vás taky tak nevrle vyštěkne jako Timofej Maximovič...

SEMJON (hluboce se klání): Uctívý služebník, pane přednosto...

(Ozve se vzteklé zavřeštění opice. Semjon a Jelena se znovu rozesmějí)

IVAN (se mezitím posadil na zem a prostrčil obě nohy zábradlím. Snaží se kopnutím přimět krokodýla k pohybu): Já ti ukážu, koho to dřív omrzí!

JELENA (přes rameno): Ivane... Co tam děláš? Pojd' také složit poklonu panu přednostovi...

IVAN (trhne to s ním, obrátí se po hlase): Co? On je tady?

SEMJJON: Osobně!

IVAN: Kam sem taky ten dědek lezel! (Chce povstat, nejde to) Mrcha jedna...

JELENA (napolo se k němu obrátí, pobaveně pozoruje jeho úsilí): Tobě to trvá...

IVAN (se opřel jedním kolenem o plošinku, zdá se, že již již vstane): Už... běžím... (Náhle vyrazí nelidský výkřik) Ochl... Aaaaach!...

(Stahován jakousi neviditelnou silou zvolna mizí v propadlu za zábradlím)

JELENA (smích jí tuhne na tváři): Co děláš?! ... Ivane?! ... Ivaneee! Pomoc! Pomoooooc! ... On ho... on ho požírá!

SEMJJON: Nemějte obav, Jeleno Ivanovno. Přece tak ohavně zvíře nemůže polknout tak vzdělaného člověka... On ho vyvrhne! (Krokodýl zasupěl. Ivan opět o kousek zmizel)

JELENA: On ho pozřel!

IVAN (zasténá): Je — le — n666...

SEMJJON (Jeleně): Vyvrhne! (Ivanovi) Nedej se, příteli! Musíš ho unavit! (Jeleně) Jaké má číslo bot?

JELENA: Šestačtyřicet!

SEMJJON: Vyloučenol! Neprojde!

JELENA: Kéž by Bůh dal! (Pokřikuje se)

(Po novém krokodýlově řihnutí Ivan se opět vši silou vytáhne za jednu paži, tentokrát téměř k horní tyči zábradlí)

SEMJJON (krůček k němu, opatrně vztáhne ruku, jako by mu chtěl pomoci): Vidíte, že jsem měl pravdu! Už leže... Drž se! Obou-ručí! Do vzporu obou-ručí!

JELENA: Já se... já se na to nemůžu dívat...

SEMJJON (přiskočí k ní a zachytí ji pohotově do náručí): Vzpamatujte se! Právě teď musíte být statečná! On vás potřebuje!

IVAN (se náhle pustí zábradlí a zmizí. Krokodýl řihne, Ivanova hlava se opět na okamžik objeví, zafunění, hlava zmizí, Ivanovi padají s nosu brýle, sténá): Brýýý — lel... (Zmizel)

(Krokodýl funí a mlaská)

SEMJJON (pouští Jelenu, zdvihne brýle, směrem do vany): Prosím, tady jsou... Bědal! Přišli jsme pozdě...

JELENA: Co to pravíte, Semjjone Semjjonyči?

SEMJJON: Náš Ivan Matvějič... předobry man-žel, věrný přítel a vzorný organizační pracovník...

JELENA: Ne?!

SEMJJON: ... je v Pánu!

(Majitel zřejmě vyburcován ze spaní vstupuje a pozoruje nechápavě scénu)

JELENA (omdlévá): V kro — ko — dýlu...

SEMJJON: Vzhopte se! Je tady krotitel.

MAJJTEL: Co se zdálo?

SEMJJON: Stala se strašná věc, pane. Váš krokodýl je ... lidožrout!

MAJJTEL (pochopil): Ó, můj krokotýl, ó mein lieber Karlchen! Kleo! Mutter! Mutter! Kleo-patra!

KLEO (vstupuje a postaví se bojovně proti dvojici, domnívaje se, že je manželovi ublížováno)

MAJJTEL: Mir nyx! Mir nyx! Krokotýl! On sáhynout! On bude hned prásknout, protože polygat ganz úšednykl!

KLEO: Unser Karlchen! Unser allerliebster Karlchen wird sterben! Ó66!

JELENA: Rezat! Rezat! Rezat!

KLEO: My sirotky bude bez chlebu!

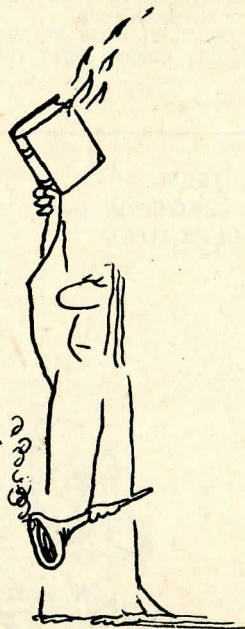
JELENA: Rezat! Rezat! Rezat!

MAJJTEL: On dráždyl krokotýl! Proč váš muž dráždyl krokotýl? Vy plátyla, jestli Karlchen wird prásknout!

KLEO: Das war mein Sohn! Mein einziger Sohn!

JELENA: Nehořekujte, matičko! Chápu vás žal. (Klidně k Majiteli) Nemáte, prosím, náhodou po ruce nůž?

MAJJTEL: Na co nuž?

JELENA: Jestli toho netvora okamžitě nerozpážete, můj manžel zahyne!

MAJITEL: Co?! Vy chtít párat Karlchen? Nel

Ať napřed zajít váš muš a potom krokotýl!

SEMION: Nemá smyslu párat krokodýla, milá

Jeleno Ivanovno. Teď již ne... Je to bo-

lestná zkušenost, ale budiž vám útěchou, že

ho máte doma. Tam, v síře cizíně, kam jste

se právě chystali, mohl skončit hůt...

(Pokřikuje se) Jen Všemohoucí ví, v jakých

sférách teď bloudí jeho vědyctivý duch...

IVAN (z vany): Čerta starýho, jsem na po-

kraji dvanácterníku, má-li krokodýl jaký!

SEMION: On...?

JELENA: Ivan!

SEMION (naklání se přes zábradlí): Můj

vzdělaný příteli... tos ty?

JELENA (opatrně): Ty... žiješ, drahý?

IVAN: Vegetuji!

JELENA: Semjone, nůž!

MAJITEL (stavi se ji do cesty): Any grogi

IVAN: Nepři se s ním, Semjone Semjonyči.

Jsem toho názoru, že je nutno zajít na ko-

misařství, neboť Němec bez zásahu policie

žádnou skutečnost neuzná!

SEMION: Já jsem vám hned říkal, že tak

vzdělaného člověka to zvíře nezdoílá!

JELENA: A jinak jsi... zdrav, můj milouč-

ký?

IVAN: Myslím, že ano, mám však velkou star-

ost. Trápím se, co tomu asi řeknou

v osobním oddělení. Posílali mě za hranice

s nemalým zdráháním... a já jim teď za-

padnu do krokodýla!

SEMION: To ti může být zatím jedno. Pře-

devším tě musíme nějak vyštouat!

MAJITEL: Nyx štourat! Já nedat štourat kro-

kotýl! Teď publikum sehr moc chodit!

SEMION: Vy byste měl to svědomí a nechal

člověka bídně živořit v útrokách netvora

kvůli pár úspěšným rublům?

IVAN: Jsou v právu, Semjone Semjonyči!

Příkaz akumulace.

JELENA: Vždyť je to člověka přímo nedů-

stojně!

IVAN: Nezapomeň, že mluvíš s podnikate-

lem!

SEMION: Příteli! Ihned uposlechnu tvé rady

a zajdu na komisařství!

IVAN: Zdá se, že není jiného východiska,

ovšem... bez náhrady nerozpářeš v dnešní

době hospodářské krize ani lidožrouta, byt

bys měl pro to důvody sebelidštější. A tak

vzniká nevyhnutelná otázka: kolik bude ten

cizinec za krokodýla žádat. A s touto otá-

kou souvisí další: kdo to zaplatí? Jak je

ti známo, jsem živ jenom z platu.

SEMION: Snad tedy... na splátky?

MAJITEL: Nyx na splátky! Já neprodat kro-

kotýl! A dyš, tak penyse na čevol! Já tši

tysýce prodat krokotýl! (Odejde s Kleopat-

rou)

SEMION: Jedul

JELENA: Já taky! Já taky! Zkusím to

u Ondřeje Osipičel!

IVAN: Nel! Za tím člověkem mi nechod!

JELENA: Proč? Požádám ho, jestli by nám

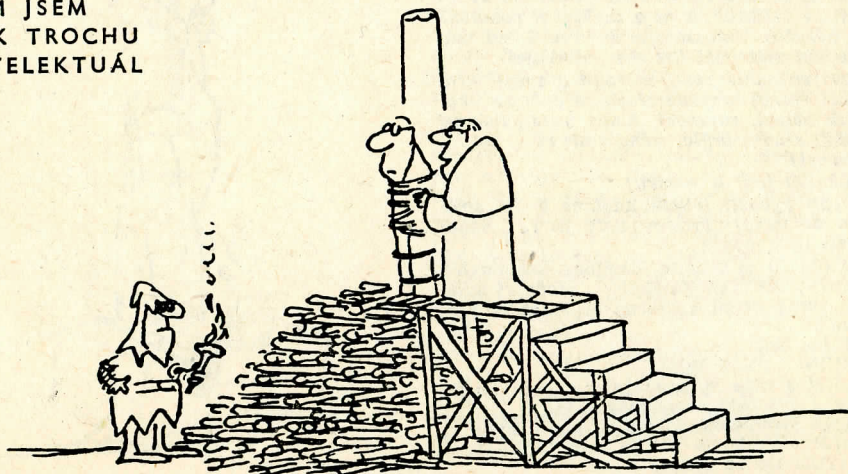
nepůjčil peníze... Uvidíš, že ho obměk-

čím...

IVAN: O tom nepochybuj!

JELENA: Tak vidíš!

SÁM JSEM
TAK TROCHU
INTELEKTUÁL

IVAN: Však ty mi rozumíš! Víš, že to nechci! Je to starý záletník a bere na tebe!

JELENA: Ale vždyť je to k smích! Teď nám všem musí jít přece o to, jak tě dostat ven!

IVAN: Za takovou cenu nikdy! To raději zůstanu do smrti, kde jsem! Ostatně, když tady člověk už jednou je, nevypadá to tak zle...

JELENA: Já se zjevím! On by se snad nechal ze samé žárlivosti strávit! Já nešťastná...

IVAN: Neplač, má drahá, pomůžeme si sami. Pohlad ji za mě, Semjone... *(Semjon ji pohladí, Jelená pláče ještě usedávěji)* Ještě jednou! *(Hra se opakuje)* Na tu policii raději nejezdí, ještě by z toho mohlo něco... Mám tady cestovní pas a nějakou tu valutu... Zajed raději ještě dnes, jen tak jako na návštěvu k Timofeji Maximoviči. Je to člověk starosvětský a omezený, ale solidní, a má vliv.

SEMJON: Udělám, co bude v mých silách.

IVAN: A teď se už se mnou nezdržujte. Dala by se do vás zima...

JELENA *(která se zatím zcela uklidnila)*: Ach ne! Tady se topí. A jak je tobě, miláčku? Opravdu ti tam nic neschází?

IVAN: V první chvíli jsem měl dojem, že to bude horší, zejména když mě do sebe soukal. Teď si tady připadám jako v prachových peřinách. *(Hlasitě zívne)* Jde na mne spání...

JELENA *(polohlasně)*: Tohle mi říká pokaždé, sotva odestelu.

SEMJON: Tobě se chce spát?

IVAN: Nediv se, jsem unaven z toho všeho křiku. Potom ty organizační starosti z posledních dnů... A Semjone, dej mi pozor na Jelenu!

JELENA: Blázinku! *(Semjonovi)* Má o mě pořád takový strach. *(Ivanovi)* Copak jsem malé dítě?!

IVAN: Právě že nejseš!

JELENA: Tak sbohem, Ivánku... pápá... A nevrť se tam, abys na sebe zbytečně neupozorňoval. Pa!

IVAN *(hlasitě zívne)*: Pa...

SEMJON: Zítra zase přijdem! *(Odchází zavěšen s Jelenou)*

MAJITEL *(který zřejmě poslouchal, ukrytý za plachtou, vystrčí hlavu a volá za nimi)*: Zítra zase plátlal! Čtvrt rublu!

Druhý obraz

Kout bytu Timofeje Maximoviče. Sedí pohodlně v křesilkou, jeho vzhled něčím připomíná opici.

TIMOFEJ: Hehe... to se mu... to se mu tedy... povedlo... kapitálně!

SEMJON *(sedí naproti a snaží se pokračovat v započatém líčení s vážnou tváří, je však*

vidět, že chování jeho protějšku mu neustále připomíná slova Jeleny Ivanovny o nápadné podobnosti Timofeje Maximoviče s opicí): Řeknu vám... že... *(Neudrží se a začíná se smát)* ... že to byl... pohled!... *(Směje se čím dál víc a ukazuje na svůj protějšek, který ovšem chápe tuto veselost po svém a vřeští směchy tím víc)* ... J-jak... jak mu sp... spadly ty brý-brý-le!

TIMOFEJ *(si utírá ulizené oči, náhle vážně)*: Ono se to dalo čekat.

SEMJON *(se rovněž nutí do vážného tónu, uctivě)*: Měl jste nějakou předtuchu, pane přednosto?

TIMOFEJ: Jistotu, pane, jistotu! To bylo všechně samé štourání, samé ty kazisvětské ideologie, samé osočování představených, pořád jen pokrok, pokrok a — hle! Kam ho to zavedlo, pokrokáče!

SEMJON: Ale vždyť to byla čirá náhoda, prosím, a nelze z ní vyvozovat, že každý pokrokový činitel by nutně musel skončit v krokodýloví...

TIMOFEJ: Nic mi nevymluvíte, to všechno pochází od přehnané vzdělanosti! Přeucený člověk nemá žádný světonázor; je to rušivý faktor. Do všeho strká nos a zejména do toho, do čeho mu vůbec nic není!

SEMJON *(nesměle namítá)*: On je Ivan Matvějič člověk nadaný...

TIMOFEJ: Nadaný! Vy jste všichni moc nadaní! Nadaní do té míry, že zkoumáte každou otázku ze všech stran tak dlouho, až jí úplně zamotáte a nehnete se z místa! Potom aby to za vás starý člověk rozmotával! Řekněme třeba já: nejsem přeměštěně vzdělán, přeshluhuju už na desátý rok, a přesto jsem nepostradatelný!

SEMJON: Právě proto mě za vámi Ivan Matvějič posílá.

TIMOFEJ: Ale řekněte, Semjone Semjonyči, co ho to napadlo, že se tak najednou spustil?

SEMJON: Jak to, spustil? Tomu nerozumím, prosím...

TIMOFEJ: Že ho to najednou táhlo do ciziny. Je to normální? Kde na to vzal?

SEMJON: Ušetřil, Timofeji Maximoviči! Plně dva roky na tu cestu šetřil... Co tedy, prosím, jako představený navrhuje?

TIMOFEJ: Především mějte na paměti, že v daném případě nejsem žádný představený, nýbrž právě tak podřízený člověk jako vy a Ivan Matvějič.

SEMJON: Tak aspoň poradte, vedte... jako zkušený soukromník!

TIMOFEJ *(polichocen)*: Jako soukromník, to ano...

SEMJON: Co počít? Mám s tím utíkat na ředitelství?

TIMOFEJ: I toto, co vás napadá! Naprosto ne, pane! *(Šňupne si)* Především je nutno o věci vůbec nemluvit. Musí se to...

u-tu-tlat! Případ je neobvyklý. Kromobyčejně neobvyklý, a proto co? Po-de-zře-lý! Opatrnost především! A opatrnost, matka moudrosti! Je třeba vyčkat, vyčkat!

SEMJON: A co jestli se tam zadusí?

TIMOFEEJ: A proč by se dusil, prosím vás? Sám jste se divil, jak rychle v krokodýlovi zdomácněl. Ať si jen poleží na bočku! Lepší, než aby se harcoval za drahé valuty někde po cizině! A pokud se týče Němce, podle mého osobního mínění je v právu, ba dokonce víc než druhá strana, protože do jeho krokodýla vlezl náš člověk bez opovědi, a nikoli, že by on vlezl bez opovědi do krokodýla Ivana Matvějiče, který, pokud je mně z osobních výkazů známo, žádného krokodýla nikdy nevlastnil. Nu a jelikož předmětný krokodýl představuje osobní vlastnictví a to je nedotknutelné, nelze ho bez náhrady ani párat ani ho přimět umělými zásahy, aby vetřelce zvrátil nebo... že ano? Tady jsou v činnosti tak zvané hospodářské zřetelce. A hospodářské zřetelce především!

SEMJON (zoufale): Pro spásu člověka!

TIMOFEEJ: No, to už je věcí policie, jestli člověka spasí nebo nespasí. Na tu je třeba se obrátit. Kvůli kanceláři ať si starosti nedělá. Pro nás je na dovolené. Nesnáze mohou jedině nastat, až mu dovolená vyprší. Plat mu u nás poběží tři měsíce.

SEMJON: Ale jak to tam ty tři měsíce vydrží, to už vás zřejmě nezajímá?

TIMOFEEJ (dotčen tónem otázky): Nejsem přírodopisec, pane! Vedu organizační referát. Na vašem místě bych se spíše zajímal o právní stránku příběhu.

SEMJON: Právni?

TIMOFEEJ: Jste přece právník, či ne? Jde o svévolnou okupaci cizího majetku.

SEMJON: Svévolnou snad...?

TIMOFEEJ: Vlezl tam o své vůli, nebo ho tam někdo strkal?

SEMJON: No nestrkal...

TIMOFEEJ: Tak vidíte! A pak je tu ještě politický aspekt.

SEMJON: Politický?

TIMOFEEJ: Jde, posuďte sám: My se tady namáháme, abychom přivábili cizí kapitály, a sotvaže se kapitál přivábeného krokodýlníka díky Ivanu Matvějičovi ztrojnásobí, my, místo abychom poskytli zahraničnímu podnikateli všeliké úlevy — staráme se, jak bychom tomu nejzákladnějšímu kapitálu rozpárali panděrol! Je to rozumné?

SEMJON: Ale co s tím má společného chudák Matvějič?

TIMOFEEJ: Má! A moc. Vždyť je tak říkavý... spolupodnikatelem! Jako pravý syn vlasti má se radovat a být hrdí!

SEMJON: Myslíš, že žádáte po mém příteli sebezapření téměř nadlidské...

TIMOFEEJ: Žádám? Já nežádám od nikoho nic, prosím. Mluvim pouze jako soukromý vlastenec.

SEMJON: Ale co jeho život, jeho... budoucnost?

TIMOFEEJ: Je velice různorodá! Zbohatne. Přejde do učebnic. Za takové činy stát uděluje řády. Nu, uvažujte: ten Němec to řekne dál. Zítřka k nám přijede další. A zase s krokodýlem; nebo se dvěma. Pátý si už přiveze deset krokodýlů, sedmý dvacet krokodýlů... a kolem nich bude narůstat kapitál. (Zrazí se) Otázka zní, budeme-li mít dostatečný počet příčinlivých úředníků...

SEMJON: A co potom, až ty tři měsíce uplynou?

TIMOFEEJ: Hm... Případ je nejvyšší kromobyčejný... Není tu kopyta, není tu kopyta!... Kdyby ho pozřel aspoň lev!... Pak by se tu dalo mluvit o jisté analogii s případem Daniela v jámě lvové, ale takhle!...

(Pauza)

SEMJON (má nápad): Timofeji Maximoviči! Nedala by se věc zařadit tak, když je mu již souzeno, aby z vlasteneckých důvodů zůstal v útrobách zkapitalizovaného krokodýla, aby byl pokládán za aktivního úředníka...! potom?

TIMOFEEJ: Hm... na bezplatné dovolené, myslíte?

SEMJON: Ne, já myslím na placené dovolené, Timofeji Maximoviči.

TIMOFEEJ: A na základě čeho, prosím?

SEMJON: Což formou služebního příkazu...?

TIMOFEEJ: Jakého a kam?

SEMJON: Do útrob krokodýlových. Z vědyčtí. Poznávání přírody na místě samém... zažívání, vyměšování, funkce žívných orgánů... zájem o přírodní vědy neustále stoupá. Bude nám sdělovat fakta a — TIMOFEEJ: Ne! Nelze doporučit. Nesmysl!

SEMJON: Proč? Lidi se přece vysílají za hranice z důvodů daleko nesmyslnějších...

TIMOFEEJ: Ale jsou v rozpočtu! Jsou na to žebříčky! Nehleď k tomu, že by to vzbudilo veřejné pohoršení. Ivan Matvějič nám bude sdělovat „fakta“ a přitom si bude ležet na čem? Na bokul! Zase takové novotárství! A nebezpečné! Ne-bez-peč-né! Zítřka nám sem cizina začne posílat krokodýly a nám budou valem mizet úředníci! Každý si vlezle do krokodýla a natáhne ruku: Státe, platí! To vám, to by se jim to cestoval! Intelektuálům! Válet se na bříše a brát za darmo peníze!

SEMJON: Poradte, Timofeji Maximoviči!

TIMOFEEJ: Tak podívejte! Především musíte vyšetřit — po straně, nic oficiálního, nikam vás neposílám — tedy vyšetřte, za kolik by ten člověk svoje zvíře prodal. A než ml to sdělíte, přirazte k tomu, řekneme, deset procent... manipulační výlohy.

SEMJON: A kde vzít peníze?

TIMOFEEJ: Bude třeba opatřit úvěr. — No, ono to hned tak nebude, ale mladý člověk může čekat.

SEMJON: A co když to Ivan Matvějič nevydrží a zaje i s krokodýlem?

TIMOFEJ: Krokodýla si dá vycpat městské muzeum.

SEMJON: A Ivan...?

TIMOFEJ: Ten? ... Toho křestansky vyku-
cháme. *(Zvedá se)*

SEMJON: A-ano... vykucháme, děkuji vám.
To bude mít chudák Ivan Matvějič radost!

Třetí obraz

Jako první.

SEMJON *(přistoupil po špičkách k zábradlíč-
ku, jako by přistupoval k hrobce. Smekne.
Pozoruje krokodýla):* Ani se nehýbá... Iva-
nel Ivanel *(Pauza)* On ho určitě strávil!
(Hlasitěji) Ivanel Ivanel Slyšíš mě?

IVAN *(hlasitě zívá):* Ááách... Kdo je?

SEMJON: To jsem já, Semjon!

IVAN: Servus. Kolik je hodin?

SEMJON: Bože, on se ptá, kolik je hodin!
... Jak se cítíš?

IVAN: Docela dobře. Kolik je hodin?

SEMJON: Bude šest. Za chvíli zavírají.

IVAN *(se zřejmě protahuje):* Tak dobře
jsem se už dlouho nevyspal!

SEMJON: Prosim tě, jak jsi vůbec mohl
usnout?

IVAN: A co jsem měl dělat? Bylo tady tako-
vé ticho... a tma... *(Zívá)* Semjone! Víš,

na co jsem přišel? Krokodýl je uvnitř prázd-
ný.

SEMJON: Ale jdí!

IVAN: Opravdu! Dočista úplně prázdný!

SEMJON: A co játra, páteř, žluč, srdce?

IVAN: Nic. Vůbec nic. Připadám si jako ve
spacím pytli. A je tady takového místa, že
by se sem klidně vešli i tři. Dobrých šest
čtverečních metrů!

SEMJON: Tolik?

IVAN: Přesvědč se... pojd' dál! U sebe v pod-
nájmu to nemáš lepší!

SEMJON *(chvatně):* Nene, děkuji... právě
ménším pokojíček za světlejší!

IVAN: Tady je světla!

SEMJON: Jak to?

IVAN: Když domácí zívá, tak vidím úplně
normálně.

SEMJON: A zívá často?

IVAN: Nemohu si stěžovat. Také jsem už
přišel na to, jak ho přimět, aby otevřel
tlamu: stačí, když ho polechtám v jícnu.
Jenom mě mrzí, že jsem ztratil brýle.

SEMJON: Já jsem je našel...

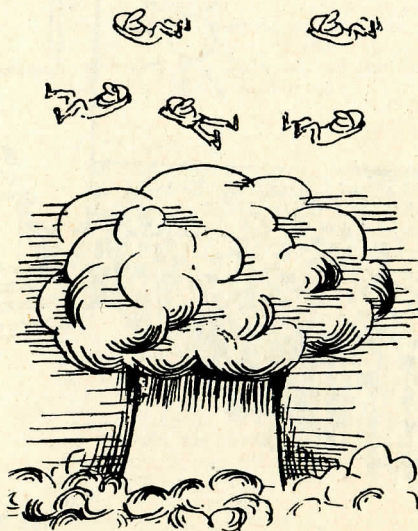
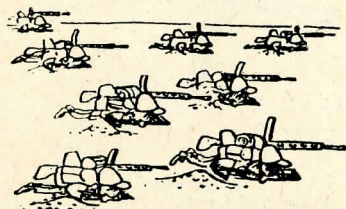
IVAN: Slával! Nerozbily se?

SEMJON: Ne. Jestli je chceš... *(Vytahuje
z kapsy Ivanovy brýle)*

IVAN: Buď tak velmi laskav... Okamžik! Já
ho polechtám!

SEMJON *(uvědomil si situaci):* Eee... jen ho
nech, nelechtej ho, zapomněl jsem je domat

TĚŽKO VE VÝCVIKU LEHKO V BOJI

(Chvatně strčí brýle znovu do kapsy) AŽ
přistě.

(Rozpačitá pauza)

IVAN: Semjone?

SEMJON: Prosím, příteli?

IVAN: Měl jsem dojem, že jsi odešel.

SEMJON: Přemýšlím.

IVAN: Sedíš?

SEMJON: Nikoliv. Stojím.

IVAN: Tak si sedni.

SEMJON: Děkuji. (Zajde si pro židli, postaví
si ji k zábradlí)

IVAN: Co Jelena?

SEMJON: Jelena přijde později.

IVAN: Snad nešla za tím...?

SEMJON: Osipičem? Ach ne!

IVAN: Ale jestli mi tam šla!

SEMJON (přesvědčuje sám sebe): Nešla, po-
vídám ti! Domovnice ji poslala na policii, že
prý tam musí ohlásit tvoje nové bydliště.

IVAN: Doufejme!

SEMJON: Určitě! (Pauza) Ivane... byl jsem
u přednosty.

IVAN (živě): Tak? A co říkal, co říkal?

SEMJON: Abys čekal.

IVAN: A co dál? Co mi radíš?

SEMJON: Že máme obstarat úvěr a toho kro-
kodýla koupit.

IVAN: Když on ten hamižník bude žádat
moc.

SEMJON: Třeba sleví. Zeptáme se ho.

(Majitel a Kleo, kteří zřejmě poslouchali
v rohu skryti za plachtou, hrnou se dovnitř
jako velká voda)

MAJITEL: Nene, nyx, nyx, nyx zlefit! Nykto
nezměl kupovat má vlastny krokotýli! A dyž,
tak zedm tysýcl

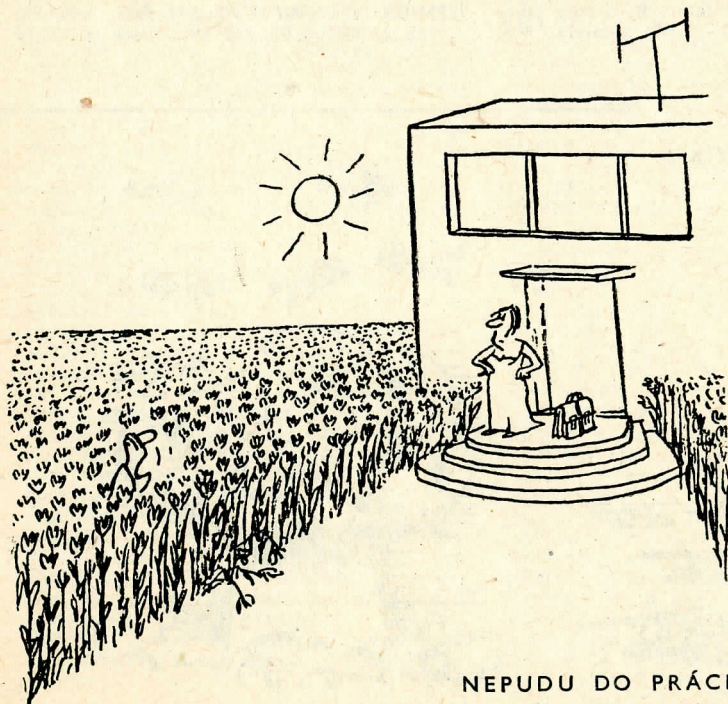
SEMJON: To nemyslíte vážně, pane! Ráno
jste žádal tři.

KLEO: Was? Dezeti!

MAJITEL: Richtig, Kleo! Dezet tysýcl! My sto
tšicet táler dnes z publikum fybráli a zítra
tysic táler a potom zehn tausend táler
z publikum budem fybírat! Nechci prodati!

SEMJON: Jak račte! Jenom si klidně „fybí-
rejte dál z publikum“, ale pak vrátíte Jele-
ně Ivanovně manžela, anebo jí budete vy-
plácet...vdovský důchod!

KLEO (se pokrývá): Mein Gott, to být zlo-
dějna! Manšel pšec šije!

SEMJON: Žije. Ale kde! Omezování osobní svobody je trestné. Alespoň u nás, paní!

MAJITEL: Nesná, nerozumí, já Nemec!

SEMJON: A omezování osobní svobody státního úředníka teprve!

KLEO: Tak dvacet tyzyc!

MAJITEL: Sehr gut, Kleopatrá, sehr gut!

SEMJON: Vy jste blázen!

MAJITEL: Vy jste blázen! Já tuze moudrá šlofěk, a vy tuze hloupál já zasloužit grad plukovníka k tomu, protože ukazovat krokotýl a v něm šifý hofrat sedět! Který fáš oficír může ukázat takový krokotýl?! Šádny!

IVAN: Semjone, ten cizinec má pravdu.

SEMJON: Cože?!

IVAN: Hospodářské zřetele především!

MAJITEL: Slyšíte! To je sdělaná šlofěk! (*Důstojně*) My udělala napitka, teď fy udělala sakázka! (*Pokyne Kleopatře, aby s ním vyšla*) Pyznys je pyznys!

IVAN: Sedíš?

SEMJON (*rozčilen přechází*): Ne!

IVAN: Posad se a pozorně poslouchej. Situace se nečekaně změnila a nemá cenu tahat se o hloupé maličkosti anebo smlouvat s krokodýlníkem. Mně se tady začíná docela líbit.

SEMJON (*pro sebe*): Ubožák (*Hlasitě*) A nebojíš se, že se ti tam něco stane?

IVAN: Co by se mi mohlo stát? Mě už nikdo po druhé nesežere. A tahle jistota je k nezaplacení. Uklidňuje. Snad proto začínám chápat řadu věcí úplně jinak než dosud. Z krokodýla je na všechno lépe vidět, jaksi ... z pohledu.

SEMJON (*pro sebe*): Magor!

IVAN: Řeknu si například: Kapr. Kapr otvírá hubu z důvodů fyziologických. I ptám se: Je tomu tak také u lidí? A mám definici, čím se liší kapr od lidí...

SEMJON (*stranou*): Bibne. (*Ivanovi*) Jedl jsi dnes vůbec?

IVAN: To je na tom to nejzajímavější. Nevzal jsem do úst a jsem syt.

SEMJON: To nechápu!

IVAN: A přitom je to zase tak docela prosté! Sleduj můj výklad: Ležím krokodýlovi v žaludku...

SEMJON: To chápu.

IVAN: ... a tím v něm vyvolávám pocit nasycení. Následkem toho jeho organismus pracuje na plné obrátky jako dobře zásobená továrna. Závěr je nasnadě: krokodýl vyrábí živné látky a já je absorbuji. Sloužím krokodýlovi za potravu, dostávám zase od něho výživu — tudíž... krmíme druh druhu. A vlastně z pouhé fikce, tedy z ničeho. On se domnívá, že je plný, a já, že jsem syt. Nezdá se ti, že se tu rysují nové, převratné formy ideální lidské společnosti? Velkolepé teorie nových ekonomických vztahů? Vymyslím teď nový sociální systém — ani bys nevěřil, jak je to lehké. Stačí, když si člověk zaleze co nejdál

do kouta nebo se dostane do krokodýla, zavře oči, a hned vymyslí hotový ráj na zemi.

SEMJON: To přece nemyslíš vážně! Ty blouzníš, příteli... mluvíš z cesty...

IVAN: Ty mluvíš z cesty! Vy všichni tam venku jste tupci a blouznivci! Tady uvnitř je všechno logické a jasné. Jsem rád, příteli, jsem podstatně dál než včera! Co hodin jsme například ztratili debatami o tom, jak zvýšit návštěvnost panoptik a muzeí. A vidíš: stačilo jediné sklapnutí krokodýlích čelistí a problém je vyřešen! Lidé se jen hrnou. Napříště stačí, když vždycky jeden uvědomělý muzeální činitel — například ředitel — bude mít stále pracoviště v krokodýlovi a křivka návštěvnosti půjde rapidně nahoru.

SEMJON: Minul se rozumem! On se zbláznil!

IVAN: Teď konečně ukážu, co ve mně vězí! Všichni konečně pochopí, jaké schopnosti nechali zapadnout v útrobách krokodýla! Konečně mám naději, že se v životě uplatním! Jímá mě přímo závrat, když pomyslím na ty oslňující perspektivy rozvoje lidské společnosti! Představ si, jak dokonale to bude řídit aparát, až ti nejmoudřejší nebudou sedět na svých židlích pouhých paděsát, ale definitivně ve svých krokodýlech — každý bude úřadovat aspoň dvě stě let! — Proslovím o tom přednášku.

SEMJON: To jsou divy! Ty že proslovíš...?

IVAN: Ovšem! Ujišťuji tě, že o posluchače nouze nebude. Už dnes přišla spousta lidí. Odpoledne museli zavolat pořádkovou policii. Velitel mi jde, mimochodem, velice na ruku. Vybrali hodně pokut. Zítra tady bude jako na jarmarce. A co až se toho chopí noviny? Až sem zakátnou proudit lidé vzdělání? Profesori! Advokáti! Poslanci! Ministři... Konečně můj duch má křídla! Konečně jsem volný! Konečně svobodný!

Čtvrtý obraz

Výšek pokojíčku manželů Matvějičových. Přes židli leží v nepořádku plesové šaty, na stolu vějíř, korálková kabelka a lesklá škraboška. Zvonek. Jelena se spěšně upravuje. Oblékla si koketní župan a jde otevřít. Vstoupí Semjon s balíkem novin v podpaží.

SEMJON (*poněkud rozpačitě*): Dobré jitro, Jeleno Ivanovno! (*Líbá ji dlouze ruku*) Omluvte mne, prosím, že vás přepadám tak záhy...

JELENA: Naopak! Já bych se měla omluvit vám, že vás nechávám tak dlouho čekat. Jsem ráda, že jste přišel... bojím se samoty... všechno na mě v tom našem bytečku teď padá... Chápete?

SEMJON: Chápu. (*Pohled na plesové šaty, pomlka*) Byla jste včera na maškarním, že?

JELENA: Ale asi jenom hodinku... Sousedé tolik naléhali... báli se mě nechat doma samotnou...

SEMJON: Jaké to bylo?

JELENA: Hezké, to víte... ovšem, pro samotnou ženu se to ani nehodí...

SEMJON: Ovšem. — Včera večer jsem byl na návštěvě u našeho vězně.

(*Hluboce vzdychne*)

JELENA: U koho?... Ach tak! Chudáček!... Nu a co dělá? Nenudí se?... A víte, zrovna jsem se vás také chtěla na něco zeptat... Já jsem prakticky vdova?!

SEMJON (*s listou nadějí*): Ano...?

JELENA (*koketně na něho zahroží*): Prakticky, podle zákona však...

SEMJON: Podle zákona jste legitimní manželkou mého přítele, který, díky bohu, dosud žije!

JELENA: Díky bohu! Jenže kdyby to mělo trvat déle... Co říkáte... to bych přece mohla požádat o rozvod, ne?

SEMJON: Rozvod?! To se vám divím, Jeleno Ivanovno...

JELENA: Tak. Mně se divíte? A že on si bude hovět v té potvoře, tomu se nedivíte? Mám já na něho snad čekat do smrti? Manžel má sedět doma, a ne v krokodýloví!

SEMJON: Ale vzdáť on tam nesedí...

JELENA: Leží! Tím hůř...

SEMJON: Chci říci, že je tam nedobrovolně! Nehleď k tomu, že vás Ivan stále miluje. Samozřejmě podnikneme všechno, abyste mohli být zase spolu.

JELENA: V krokodýloví?!

SEMJON: Tvrdí, že uvnitř je to zvíře velice prostranné a ... Nu a když se dva lidé milují...

JELENA: Tak to ještě neznamená, že musí spolu strávit celý život vležel!

SEMJON: Bůh uchovej, ovšem manželské povinnosti...

JELENA: A co kultura? Přátelé?

SEMJON: Kdybyste si přála... já bych si k vám, s dovolením, občas mohl... přilehnout...

JELENA (*se smíchem paroduje*): On by si k nám ... občas mohl ... přilehnout! ... Ještě že jste řekl „s dovolením“! To myslíte jako kulturní vločku? Bože, taková hloupost! Jak vás může něco podobného napadnout?... A jak bych tam asi lezla v kloboučku a krinolině? To je k smíchu! A ještě se naposled bude někdo dívat, až tam polezu! ... Ne! Nechci! ... Vy jste byl vždycky s Ivanem proti mně. Neodmlouvejte, byll... Ani teď člověku nic neporadíte... Už i cizí lidé mi říkají, že dostanu povolení k rozvodu, protože teď Ivan Matvějič nebude dostávat gáží!

SEMJON: Jeleno Ivanovno! Slyším dobře?! Jaký zlosyn vám mohl napovídat takové nesmysly! Možná, že kdybyste znala jeho velkorysý plány...

JELENA (*živě*): Dostane přidáno?

SEMJON: Bláhová! Kdyby jen to! Jeho myšlenky půjdou na odbyt jako teplý chléb. Bude publikován, bude citován...

JELENA: Bude honorován?

SEMJON: Jak jinak?

JELENA: To přeháníte!

SEMJON: Mám vás přesvědčit? (*Udeří na balík novin, který přinesl*)

JELENA: Opravdu! ... Ono se už o nás píše?

SEMJON: Ve všech novinách!

JELENA (*ještě sebevědomě očividně stoupá*): Ukažte... (*Vezme jedny noviny a nahlédne do nich*) Ale... ale to je... to je... Četl jste to?

SEMJON: Jenom titulky...

JELENA: „Jakýsi Ivan Matvějič...“! Hleďte! I jméno tam dali!

SEMJON: Na první stránku!

JELENA (*zasněně*): On si to můj dobrý muž vždycky tolik přál...! Když mu umřel strýc z otcovy strany, dal oznámení do sedmi deníků a tři dny za sebou. Padly na to celé naše úspory.

SEMJON: Dovolíte?! (*Vezme ji noviny z ruky a čte*) „Jakýsi zhyčkaný gurmán, patrně z vyšších kruhů, vstoupil včera těsně před obědem do stanu pojízdného zvěřince U Kleopatry...“

JELENA (*mu vytrhne noviny*): To snad není možné!... (*Čte*) „Nejsme vůbec proti takovému produktu, který je již dávno znám zahraničním labužníkům. Ba dokonce jsme jeho import předvídali. Angličti lordové lovívali krokodýly v celých houfech a užívají hřbetu zvířete na způsob tradičního bifteku s hořčicí a cibulí, kdežto Francouzové dávají přednost krokodýlím tlapám, upečeným ve žhavém popelu. Za nás můžeme říci jen tolik: jsme rádi tomuto novému odvětví potravinářského průmyslu, neboť neuplyne již ani rok a v patkách za tímto prvním krokodýlem, který zmizel v útrobách místního gastronomu, dovezeme další. Ptáme se však jako dobří hospodáři: je nutno platit do ciziny tvrdé valuty? Nemohl by se krokodýl aklimatizovat i u nás?“ (*Vzhledne, dočteně*) Tak oni mluví o krokodýli lahůdce, ale o Ivanu Matvějiči se nezmiň ani slovem!

SEMJON (*dívá se do druhých novin*): Počkat! Tady ho jmenují hned v nadpisu. (*Čte*) „Státní úředník Ivan Matvějič... napadl krokodýla!“

JELENA: Ten to opsal od prvního. Další!

SEMJON (*čte z dalších novin*): „Neznámý muž, v němž byl později zjištěn jakýsi Ivan Matvějič...“ (*Odhodí noviny*) To jsou přece idioti!

JELENA (*vezme noviny, dočítá*): „... i tážme se, co pohledává nezvaný host v útrobach exotického zvířete? Nehleď snad byt mimo pořádník? Je pravda, že výstavba obytných domů zaostává, ale to ještě ne-

znamená, že neukázněnost našich lidí může jít tak daleko, aby si na nás ukazovali v cizině prstem! Ve vyspělých státech již dávno soudně stíhají každého, kdo nelidsky nakládá s domácími zvířaty!“ ... Nelidsky! Oni místo aby politovali člověka, litují krokodýla.

SEMJON: To je všechno blédá závist...

JELENA: Seberte to a půjdeme za Ivanem! To si nesmí nechat líbit! Svolte tiskovou konferenci!

Pátý obraz

Jako první. Pestrá mezipona je spuštěna. U pokladny se tisí skupinka návštěvníků. Kleo horlivě prodává vstupenky. Přichází Semjon s Jelenou.

HLASY ZE ZÁSTUPU: Do fronty, pane, do fronty!

SEMJON: Ustupte, prosím. Ta dáma je jeho manželka.

PRVNÍ ŽENA: Takovejch by se teď našlo, co by za ním lezly bůhvíkam! Vidíte, paní?

DRUHÁ ŽENA: Jé! Chtěla bych mít ty peníze, co z toho ten člověk už vytřískal!

TŘETÍ ŽENA: Prej si budou kupovat novou trojku! Se stříbrnejma rolničkami!

PRVNÍ ŽENA: Pejcha jednal jen aby jí krokodýl toho jejího moc brzy nevytentočkovall!

DRUHÁ ŽENA: Má tak některá štěstí! Muž si kecá do lebedy a my hloupí mu za to ještě platíme!

SEMJON (*prudce se k ní obrátí*): Do krokodýla, paní, když už! Do krokodýla! Zkuste si mluvit do krokodýla a uvidíte, že to není žádná hračka...!

(Mohutný úder gongu. Všichni znehybní v pozicích, ve kterých právě byli. Mezipona se zvedá a současně se zvolna nasvěcuje scéna. Stranou blíže prosčénia stojí nehnuté Majitel; má na sobě slavnostní cirkusáckou livrej a ve zdvižené ruce drží gong, do kterého právě udeřil. Naprosté ticho. Majitel udeří do gongu jako mechanická figura a znehybní. V přibývajícím zelenavém světle, které se soustřeďuje na vypýššenou plošinu v pozadí, se začíná zvolna vynořovat vztyčená postava Ivana s krokodýlí hlavou a tlapami, zkrfženými na prsou. Postavy Jeleny a Semjona oživnou. Všichni ostatní zůstávají nehybní)

JELENA (*krůček kupředu*): Ivane?!

SEMJON (*instinktivně couvne*): Co se ti... co se to s tebou stalo, člověče?!

IVAN (*se uchechtne, jako by slyšel dobrý vtip, vyzní to však, stejně jako následující slova, nesmírně hoře*): „Člověče!...“ Dobře řečeno... Nic, jak vidíš... S člověkem se nestalo... vůbec nic... Zato... s ním se stalo!

JELENA: Proboha... který je který?

IVAN: Tvoříme teď dokonalou harmonii: Člověčí krokodýl a ... krokodýlí člověk.

TIMOFEEJ (*který se mezitím nenápadně objevil na opačné straně, než stojí Majitel*): Ale to je přece čiré bláznovství!

IVAN: Naopak, Timofeji Maximoviči! Vítězství rozumu. Nebo jste snad usiloval někdy o něco... jiného? Vy, já, Semjon... Jeleno... my všichni? (*Hlouček návštěvníků, který až dosud stál porůznu na schůdkách bez pohnutí, oživne a začne freneticky tleskat. Potlesk z obou stran zákulisí. Ivan-krokodýl, se uklání na všechny strany. Z hlediště přibíhají fotografové. Objektivy míří na Ivana. Ten je však gestem zadržel. Potlesk stop!*) S manželkou, prosím...

JELENA (*překonána velikostí okamžiku*): A-ano... můj drahý... (*Vystoupí k Ivanovi, postaví se vedle něho, Ivan ji obejmě kolem pasu, sám zaujme napoleonský postoj a Jeleno si položí odevzdaně hlavu na jeho rameno*)

(Ozve se nový potlesk. Tentokrát je hlučnější. Fotografové horlivě fotografují. Blesky. Ivan pokyne)

IVAN (*Jeleně*): A teď, prosím, milá zlatá, zaujmí místo, které ti na mé první tiskové konferenci právem náleží. Dal jsem ti je vyhradit v první řadě. Křeslo číslo jedna! (*Semjonovi*) Příteli, doprovodte první dámu...

(Semjon nabídne Jeleně rámě. Jeleno se do něho zavěsí a sestoupí spolu do první řady. Jeleno se posadí do křesla číslo jedna. Semjon, balík novin pod paží, zůstane stát vedle ní jako biletář. Ivan se znovu hluboce ukloní, rozpráhne náruč, chce otevřít „ústa“, ozve se potlesk. Tentokrát tleskají všichni: skupinka, která se hrne vzhůru, Timofej Maximovič, Majitel, Kleopatra, která se tu také objevila, Jeleno a Semjon, kterému balík novin vadil v potlesku, a proto jej odložil. Potlesk se přendá reproduktory do sálu. Do potlesku upadne hudba. Ivanovi to však nevadí, stejně otvírá ústa jen naprázdno. Několik demagogických gest a nakonec začne tleskat s ostatními, zatímco opona zvolna padá)

evergreeny a jejich slavní zpěváci

STORMY WEATHER

Arlenova píseň „Bouřlivé počasí“ („Stormy weather“) byla napsána pro revuální pořad v newyorském Cotton Clubu v roce 1933; hrál ji tam tehdy hostující orchestr Duke Ellingtona a zpívala ji jeho zpěvačka, Ivie Anderson. Píseň měla velký úspěch nejen v revui samé, ale i na gramofonových deskách, a záhy se hrála a zpívala po celé Americe. Stojí za povšimnutí, že písně pro revui v černošském harlemském klubu, kde hrál jeden z nejslavnějších černošských orchestrů, napsal bílý skladatel. Ale do Cotton Clubu jezdilo mnoho vznešeného bělošského publika, aby se podívalo, jak se černoši baví, a tak se tu dělala černošská hudba tak trochu „pro cizince“ a ne jen pro harlemské domorodce. Ostatně Arlen, snad díky svému židovskému původu, měl pro černošskou hudbu výborné pochopení.

Píseň „Stormy weather“ jsme spojili se jménem zpěvačky Leny Horne proto, že její podání této písně mělo na počátku čtyřicátých let veliký úspěch na gramofonových deskách, a že ona sama byla také hvězdou filmového muzikálu „Stormy weather“, natočeného v USA za války.

Lena Horne (narozena 1919 v New Yorku) není vysloveně jazzovou zpěvačkou. Spíše než na Bessii Smithovou a jiné slavné bluesové zpěvačky navázala na styl populární černošské hvězdy Ethel Watersové. Hříčkou dědičnosti se ve tváři Leny Horne objevila černá pleť a rysy hollywoodsky dokonalé „bělošské“ krásy, a nebylo tedy náhodou, že si ji Hollywood vyvolil jako svou černošskou hvězdu (ještě před „Stormy weather“ natočila s Duke Ellingtonem film „Cabin in the sky“). U nás si snad někteří pamětníci poválečných filmů vzpomenou na její podání písně „A Paper Doll“ ve filmu „Dvě děvčátka a námořník“.

Stejně jako se dědictví dvou plemen zračí ve tváři Leny Horne, kříží se i v jejím zpěvu vlivy černošské i bělošské hudební tradice. Zaznívá zde dědictví černošské bluesové intonace, ale na místě rytmické bezprostřednosti vystupuje u ní do popředí rafinovaný důraz na text písně, hraničící s podáním šansonierským. Lena vkládá do své interpretace něhu, dramatictost, smyslnost; píseň se stává

LENA HORNE

prožitým hereckým výkonem. Spíše než na pódiu jazzových koncertů nalezla proto Lena uplatnění v kabaretech a luxusních nočních klubech v největších městech Ameriky i jiných zemí. V současné době se její nahrávky s romanticky pojatými evergreeny neobjevují na příchách popularity dnešní „pop-music“, jejímž nejmladším stoupencům jsou cizí. Přesto

jsme pokládali za správné jméno Leny Horne v naší sérii uvést, neboť ve své kategorii je zpěvačkou pozoruhodně dokonalou.

Arlenova nezapomenutelná melodie se asi o úspěch písně „Stormy weather“ zasloužila více než text, který po slibném začátku nemá prakticky žádnou gradaci a udržuje pouze výchozí atmosféru deprese

po rozchodu s milovaným mužem. Pozoruhodná souhra textu s výrazným melodickým nápadem počátku písně však nepo-

chybně postačí zaručit jí trvalé místo v galerii evergreenů.

Miroslav Heřmanský

STORMY WEATHER

Hudba: Harold Arlen / Text: Ted Koehler

Don't know why there's no sun up in the sky, stormy weather.
 since my man and I ain't to-gether keeps rainin' all the ti-me
 () life is bare, gloom and mis'ry ev'ry where, stormy weather
 just can't get my poor self together. I'm weary all the time the
 time so weary all the time when he went a-way the blues walk'd
 in and met me if he stays away old rockin' chair will get me all I do is pray the Lord a-
 bove will let me walk in the sun once more, can't go on, ev'ry
 thing I had is gone stormy weather since my man and I ain't to-gether,
 keep's rainin' all the ti-me, keep's rainin' all the ti-me.

FRÁŇA ŠRÁMEK

CURRICULUM VITAE

Na doktora studoval jsem,
tatík po tom toužil,
císař pán, ten vzpomenul si,
abych jemu sloužil,
a ty zas chceš, moje milá,
bych se pro tě soužil.

Tatík lomil rukama,
já nelámal hlavu,
císař pán mi nechal ujít
jenerálskou slávu,
co moh ztratit, ztratil jsem,
s tebou ztratím hlavu.

Moji milí profesori,
já vás pozdravuju,
také na vás, pane hejtman,
s kletbou pamatuju,
pro tebe se, moje milá,
k smrti umiluju ...

SOBOTNÍ VEČER

Šel s kravami, v posledním stádu, dudy, zvon
byl jeho hlas, ty, dívko, u studny ho slyšelas,
a okov crčící ti zpíval jako on,
dudy, zvon.

Pak mátou navoněn, slib a sen
byl jeho hlas, chodníček když bílý kropilas,
padaly hvězdy na zítřejší den,
slib a sen.

A kozonohý, drzý, flétna, smích
byl jeho hlas, na sad když potom vyběhlas,

a co dá zítra, cože slíbil v jabloních
s flétnou smích?

KÁMEN

Až půjdeš okolo,
nemysli na kámen.
Nehod' nám kamenem,
kamenem do oken,
zas by to bolelo.

Tvrdší je nad kámen
přejíti okolo,
ani se nezeptat,
kam se to podělo,
ani se do oken

nepodívat.

O MODRÝCH OČÍCH, KTERÉ SE DOČEKALY

Vcházel a vycházel
a ten modrý les
za každým se mužem zavřel
loni, včera, dnes.

Kudy kráčel, v slzné rose
zbyla stezka stop
a pak les se uzavíral,
náručí a hrob.

Vcházel a vycházel
a když vyšli ven,
v modrém lese ruce lomil
nesplněný sen.

Nikdy ještě nepohřbíval
takhle ke dnu až,
nikdy ještě hlubší ticho
nestálo mu stráž.

Až dnes, až dnes, pozdě večer,
co se bude dít,
kdosi dlouho, dlouho váhal,
vejít, nevejít.

Nikdy ještě slastnější vzdech
ticho neproklál.
A tím vzdechem les se zalyk.
Snad se dočkal.

A když potom tiše vcházel,
co se dalo as,
že ten les se rozešuměl
v stříbrostrunný jas.

Co tu ale, chodče, uzříš
v jitřním šerení?
Jen přelet vran vyplašených.
A les spálený.

BEACH BOYS

CARL WILSON

basová kytara

Dokud jezdil se skupinou Brian, byl samozřejmě jejím mozkiem a nejmenovaným vedoucím. Dnes tuto úlohu převzal – opět bez jakýchkoliv řečí – Carl. Pro nás je to divné; je ze všech nejmladší a nejbliž k němu má Dennis, i tak starší o dva roky. Ale Spojené státy jsou zemí, kde dvacetiletí lidé bývají i miliónovými podnikateli. V populární hudbě zejména. Carl mimo to je ze všech americky vyhlížejících Pobřežních Chlapců ten nejameričtější a Brianovi nejpodobnější. Vzhled skupin, jak už víme, se nikdy nedá podceňovat. Beach Boys jako prototypy šťastných zdravých kalifornských mladíků přicházejí na pódium stejně oblečení, většinou v červenobíle pruhovaných košilích a světlých plátěných kalhotách. Nepředstírají v Anglii tak módní chudobu, jsou reprezentanty slunných pláží.

NAROZENINY: 21. prosince 1946 – **RODIŠTĚ:** Hawthorne, Kalifornie

VÝSKA: 175 cm – **VÁHA:** 79 kg – **OČI:** Modré – **VLASY:** Tmavě hnědé

HRAJE NA: Basovou kytaru. Před příchodem Bruce Johnstona hrával na sólovou a tu občas hraje i na deskách, když Brian Wilson si sám bere basovou.

(Pokládá ji za nejožehavější problém nahrávky.)

STAV: Ženatý s Annie. – **POVAHOVÉ VLASTNOSTI:** Srdečný a přátelský, addaný, tichý a poněkud plachý. – **OBLIBENÁ CINNOST:** Cestování, jídlo.

MÁ RÁD: Dívat se na svého bratra Briana při skládání u klavíru, pozorovat maminku při vaření, obdivovat tiché a dlouhovlasé dívky.

NEJLEPŠÍ SCHŮZKY: Opékání masa v noci na pobřeží.

JEHO ZNAMÝ CITÁT: „Většina toho, co vím a umím, vyplývá z toho, že jsem Beach Boys.“ – **OBLÉKÁNÍ:** „Myslím, že nějak reprezentujeme mládí Kalifornie.

Hudbou i fyzicky. Tady doma to není důležité, ale ve východních amerických státech a v zahraničí nám to pomáhá. Ohromně.“ – **JAZYKY:** „Od školních let jsem si jich nevyšiml. Staral jsem se odjakživa jen o hudbu, ta je základem všeho, co jsem kdy dělal.“

CESTOVÁNÍ: „Brian je doma rád; i kdyby nebylo toho psaní.

Ale my ostatní cestujeme rádi. Nejde o to, že musíme. Rádi se setkáváme s lidmi, rádi děláme na veřejnosti. Jde nám to spolu prima a v dohledné době určitě nebudou ve skupině žádné změny. Ostatně necestujeme ani tak moc, ani v zahraničí, ani v Americe. Ročně tak čtyři měsíce, zbytek jsme doma v Kalifornii.“

PUBLIKUM: „Je k nezaplacení vidět vzrušené publikum. Dobře poznáte rozdíl mezi těmi, kteří jen křičí, a mezi mládeží, která je hudbou opravdu stržena a oceňuje ji.“

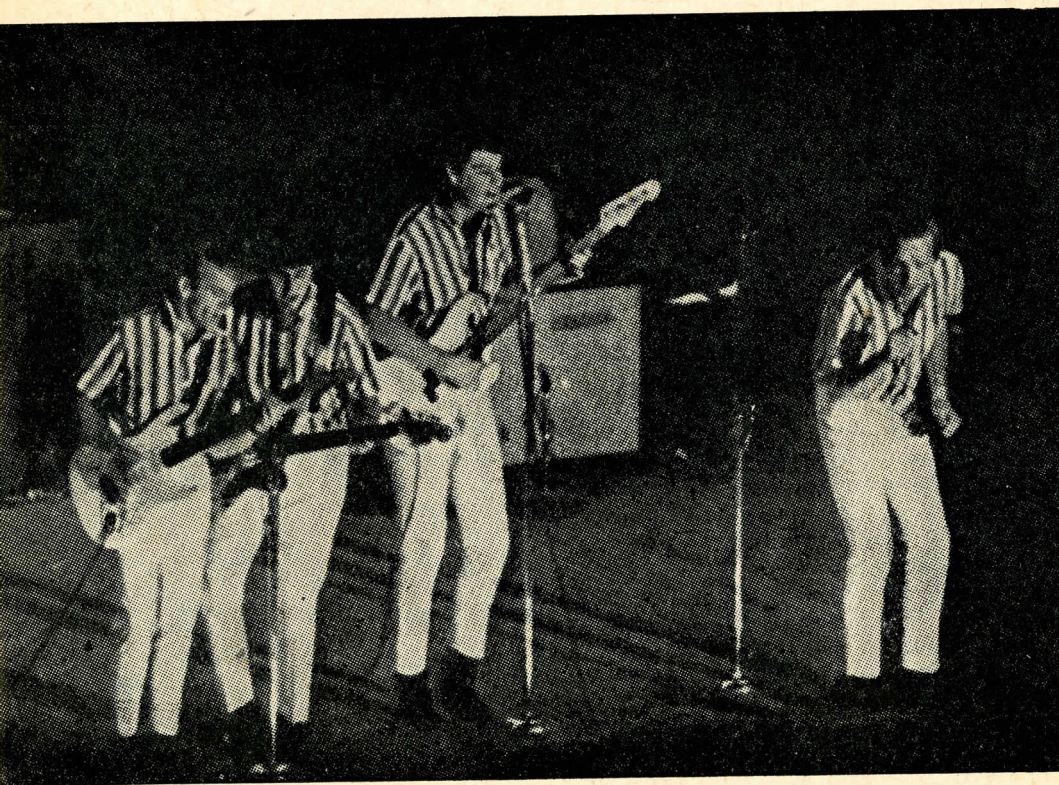
VLIV SLÁVY: „Myslím, že jsme se nezměnili. Když vám je pět, chutná vám mrkev.

V sedmi máte rád i banány. Mrkev se vám nezprotivila, jenom jste rozšířili své gusto. Ale něco se přece jen změnilo. Když jste členem skupiny,

je ohromné být sám. Nestává se to často, ale když k tomu dojde, dovedete si toho vážit.“

CARLŮV HLAS: „Je kupodivu silný a rozlehá se výborně“, prohlásil zpěvák Peter Asher. **ZVUK BEACH BOYS NA KONCERTU:** „Pochopitelně, na scéně nemůžeme zopakovat všechny efekty z desek. Snažíme se pouze, abychom zněli nejlépe, jak to vzhledem

pod vlivem (stejně i hudba) amerického černocha Chucka Berryho: o autech, lodích, motorech a technice 20. věku. Často komické nebo ironické, například „Cassius miluje Sonnyho“, rozuměj profesionální mistr světa v rohování Cassius Clay – svého černého soupeře Sonnyho Listona. Později a dnes milostné, s lyrikou až abstraktní, viz „Good Vibrations“ (Hezké chvění). – CHUCK BERRY: Ze všech nahrávek se nejvíc jeho stylu blíží „Fun, Fun, Fun“. – DALŠÍ OBLÍBENCI: Americká skupina Loving Spoonful. „Má žena Marilyn nemá ráda hluk v klubech, ale při Loving Spoonful i jí bylo příjemné.“ CO HO VZRUŠILO V ROCE 1966: 1. Neznámý způsob bohoslužby zvaný SUBUD. 2. Astronomie. Teorie, že vesmír se počal z jednoho bodu a že se do jednoho bodu jednou vše vrátí. 3. Nahrávka „Wild Thing“ od anglické skupiny Troggs, která mu stále nejde z hlavy. – JEHO NEJVĚTŠÍ HANDICAP: Od jedenácti let je hluchý na jedno ucho. HLAS: Ze skupiny nejvyšší: slavná falzetová místa patří v nahrávkách jemu. VZTAH K VÁŽNÉ HUDBĚ: Při poslechu Beethovenovy 4. symfonie svému bratru Carolovi: „Tak jsem si ti právě uvědomil, že jsem hudební skrček...“

CARL WILSON

basová kytara

Dokud jezdil se skupinou Brian, byl samozřejmě jejím mozkiem a nejmenovaným vedoucím. Dnes tuto úlohu převzal – opět bez jakýchkoliv řečí – Carl.

Pro nás je to divné; je ze všech nejmladší a nejbližší k němu má Dennis, i tak starší o dva roky. Ale Spojené státy jsou zemí, kde dvacetiletí lidé bývají i miliónovými podnikateli. V populární hudbě zejména. Carl mimo to je ze všech americky vyhlížejících Pobřežních Chlapců ten nejameričtější a Brianovi nejpodobnější. Vzhled skupin, jak už víme, se nikdy nedá podceňovat.

Beach Boys jako prototypy šťastných zdravých kalifornských mladíků přicházejí na pódium stejně oblečení, většinou v červenobíle pruhovaných košilích a světlých plátěných kalhotách. Nepředstírají v Anglii tak módní chudobu, jsou reprezentanty slunných pláží.

NAROZENINY: 21. prosince 1946 – **RODIŠTĚ:** Hawthorne, Kalifornie

VÝSKA: 175 cm – **VÁHA:** 79 kg – **OČI:** Modré – **VLASY:** Tmavě hnědé

HRAJE NA: Basovou kytaru. Před příchodem Bruce Johnstona hrával na sólovou a tu občas hraje i na deskách, když Brian Wilson si sám bere basovou.

(Pokládá ji za nejožehavější problém nahrávky.)

STAV: Ženatý s Annie. – **POVAHOVÉ VLASTNOSTI:** Srdečný a přátelský,

addaný, tichý a poněkud plachý. – **OBLÍBENÁ ČINNOST:** Cestování, jídlo.

MÁ RÁD: Dívat se na svého bratra Briana při skládání u klavíru, pozorovat maminku při vaření, obdivovat tiché a dlouhovlasé dívky.

NEJLEPŠÍ SCHŮZKY: Opékání masa v noci na pobřeží.

JEHO ZNÁMÝ CITÁT: „Většina toho, co vím a umím, vyplývá z toho, že jsem Beach Boys.“ – **OBLÉKÁNÍ:** „Myslím, že nějak reprezentujeme mládí Kalifornie.

Hudbou i fyzicky. Tady doma to není důležité, ale ve východních amerických státech a v zahraničí nám to pomáhá. Ohromně.“ – **JAZYKY:** „Od školních let jsem si jich nevyšiml. Staral jsem se odjakživa jen o hudbu, ta je základem všeho, co jsem kdy dělal.“

CESTOVÁNÍ: „Brian je doma rád; i kdyby nebylo toho psaní.

Ale my ostatní cestujeme rádi. Nejde o to, že musíme. Rádi se setkáváme s lidmi, rádi děláme na veřejnosti. Jde nám to spolu prima a v dohledné době určitě nebudou ve skupině žádné změny. Ostatně necestujeme ani tak moc, ani v zahraničí, ani v Americe. Ročně tak čtyři měsíce, zbytek jsme doma v Kalifornii.“

PUBLIKUM: „Je k nezaplacení vidět vzrušené publikum. Dobře poznáte rozdíl mezi těmi, kteří jen křičí, a mezi mládeží, která je hudbou opravdu stržena a oceňuje ji.“

VLIV SLÁVY: „Myslím, že jsme se nezměnili. Když vám je pět, chutná vám mrkev.

V sedmi máte rád i banány. Mrkev se vám nezprotivila, jenom jste rozšířili své gustom. Ale něco se přece jen změnilo. Když jste členem skupiny,

je ohromné být sám. Nestává se to často, ale když k tomu dojde, dovedete si toho vážit.“

CARLŮV HLAS: „Je kupodivu silný a rozléhá se výborně“, prohlásil zpěvák Peter Asher.

ZVUK BEACH BOYS NA KONCERTU: „Pochopitelně, na scéně nemůžeme zopakovat

všechny efekty z desek. Snažíme se pouze, abychom zněli nejlépe, jak to vzhledem

k daným podmínkám jde. Lidé, kteří nás chodí poslouchat, slyší poctivé úsilí – to je všechno.“ – SÓLA V NAHRÁVKÁCH: God Only Knows (miliónová deska) a Sloop John B., další z hitů roku 1966.

O TATINKOVI: „Dlouho nám dělal manažera. (Ale původně měl k rock’n’rollovým choutkám svých dětí výhrady a tato hudba mu připadala jako krok zpět, třestění pro primitivy.) Vyměnili jsme ho kvůli tomu velkému nervovému napětí, jaké na všechny účastníky gramofonového průmyslu a koncertního dění neustále doléhá. Cítili jsme, že to není pro nikoho to pravé a že musíme přidat, chceme-li udržet v konkurenci tempo. Dokonce jsme viděli, že i náš otec si je vědom toho konkurenčního zápasu a že má s námi ty nejlepší úmysly. Jenomže tak jsme se dostali vlastně mezi dvě veličiny a museli jsme to řešit. Nakonec jsme se rozhodli, že táta je lepší jako táta než jako manažer.“ – O CARLOVI BRIAN: „Carl je nejsnášenlivější člověk, jakého jsem kdy poznal. Je sám se sebou dokonale vyrovnaný. Lidé mu říkají tvůrce klidu ve skupině. On ale vůbec nevytváří klid. On je klid a mír sám.“

MIKE LOVE

sólový zpěvák

Třebaže pódiové vystoupení Beach Boys není založeno na pohybových efektech a pěti pobřežním chlapcům je cizí svíjení se, ničení kytar a složitý výrazový balet, jakým se vyznačují například anglické skupiny Who nebo Rolling Stones, i tito hlasoví kouzelníci mají ve svém středu individualitu schopnou navázat kontakt s lidmi, žertovat, spojovat všechna hudební čísla silou své osobnosti.

Jmenuje se Mike Love; je bratrancem Briana, Carla a Dennise.

Srostl s nimi už v amatérských začátcích, nahrál s nimi první desku Surfin', kterou jim vyjednal otec Wilson, a nastoupil s nimi první angažmá v tančírnách jižní Kalifornie. Na snímcích ho poznáte nejspíš podle čepice nebo klobouku. Nikdo jiný to z Beach Boys nenosí.

NAROZENINY: 15. března 1941. Je tedy nejstarší. — **RODIŠTĚ:** Los Angeles, Kalifornie. **VÝŠKA:** 182,5 cm — **VÁHA:** 74 kg — **OČI:** Modré

VLASY: Světlé (všech šest Beach Boys je ostatně jakýmsi kalifornským vydáním poetického obrazu Fráni Šrámka „Byl to plavých vlasů rod“.

Modré oči mají do jednoho.) — **HRAJE NA:** Saxofon. Ale teď už je dlouho pouze sólovým zpěvákem skupiny. — **STAV:** Ženatý se Suzanne. Denně si s ní na zájezdech telefonuje. — **POVAHOVÉ VLASTNOSTI:** Klaun, rozdvojená osobnost: hravý a vážný, milý a sarkastický. — **OBLIBENÁ ČINNOST:** „Odvazovat se“, zejména s děvčaty, tanec, psaní.

MÁ RÁD: Tancovat „Monkey“ (opičí tanec), projíždět se ve člunu Bermudami.

NEJLEPŠÍ SCHŮZKY: Bouřlivá, veselá setkání se spoustou lidí.

JEHO ZNÁMÝ CITÁT: „Když jsem na scéně před lidmi a chce se mi najednou kýchnout, klidně si kýchnu.“

FUNKCE VE SKUPINĚ: Entertainer, neboli zábavný hostitel, ten, kdo baví návštěvníky koncertu. Jeho vtipy nejsou tuhé, spíše jimi občas cinkne do stálého, téměř klasického zvuku skupiny. Je bystrý i mimo scénu, jak poznal fotoreportér BBC, který ho požádal v šatně: „A teď žádné pózy, snažte se představit si, že tu vůbec nejsem.“

Nato Mike: „To bude dost těžké. Vy mi celou tu dobu sedíte na koncertních šatech.“

HLAS: Jediný hlubší ve skupině. Proto je Mike Love nepostradatelný.

Zpívá sóla například v California Girls a v I Get Around.

ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ: 1. „Kouří z menšího komínu,“ jak uvádí reportér Keith Altham z New Musical Expressu, „jemuž je ochoten říkat dýmka“. Koupil ji v Dánsku.

2. Bradka, Tu velká, tu malá, tu blond, tu hnědá, ba i rezavá.

Avšak nepřebarvuje ji. Přelepuje. Má je srovnány ve speciální kazetě.

JAZYKOVÉ ZNALOSTI: Pár slov italsky a francouzsky, tak právě na pobavení tamního publika. — **NÁZOR NA FANOUSHKY (NEBO NA ORCHESTR?):** „Chtěli jsme s sebou na turné orchestr. Ale když jsme zjistili, že už je stejně dopředu všechno vyprodáno, řekli jsme si, řevu bude dost, vezmeme ho až příště.“

BRIAN O NĚM: „Je to nejsdělnější povaha, jakou znám. Nejraději je s lidmi.

Stále musí kolem sebe mít někoho, kdo by se smál.“

MIKE O SOBĚ: „Klaunem nechci být jenom tehdy, když jsem unavený nebo namíchnutý.“

To si začnu říkat: Proč já? Proč ne někdo z těch idiotů?

Ale když potom vyjdeme na scénu, zástup mě zase obklopí a to bych nevyměnil za nic na světě." – VTIP: „Mám rád cestování. Ne snad městem nebo na koni, ale po Evropě a po Japonsku. Ovšem rozesmát cizince je mnohem těžší. Můžete se spoléhat jen na vizuální humor. Něco zabírá takřka všude. Ale nezávisle na tom, jak je vtip úspěšný, nikdy ho nepoužíváme dlouho. Zevšedněl by nám a lidé by to poznali."

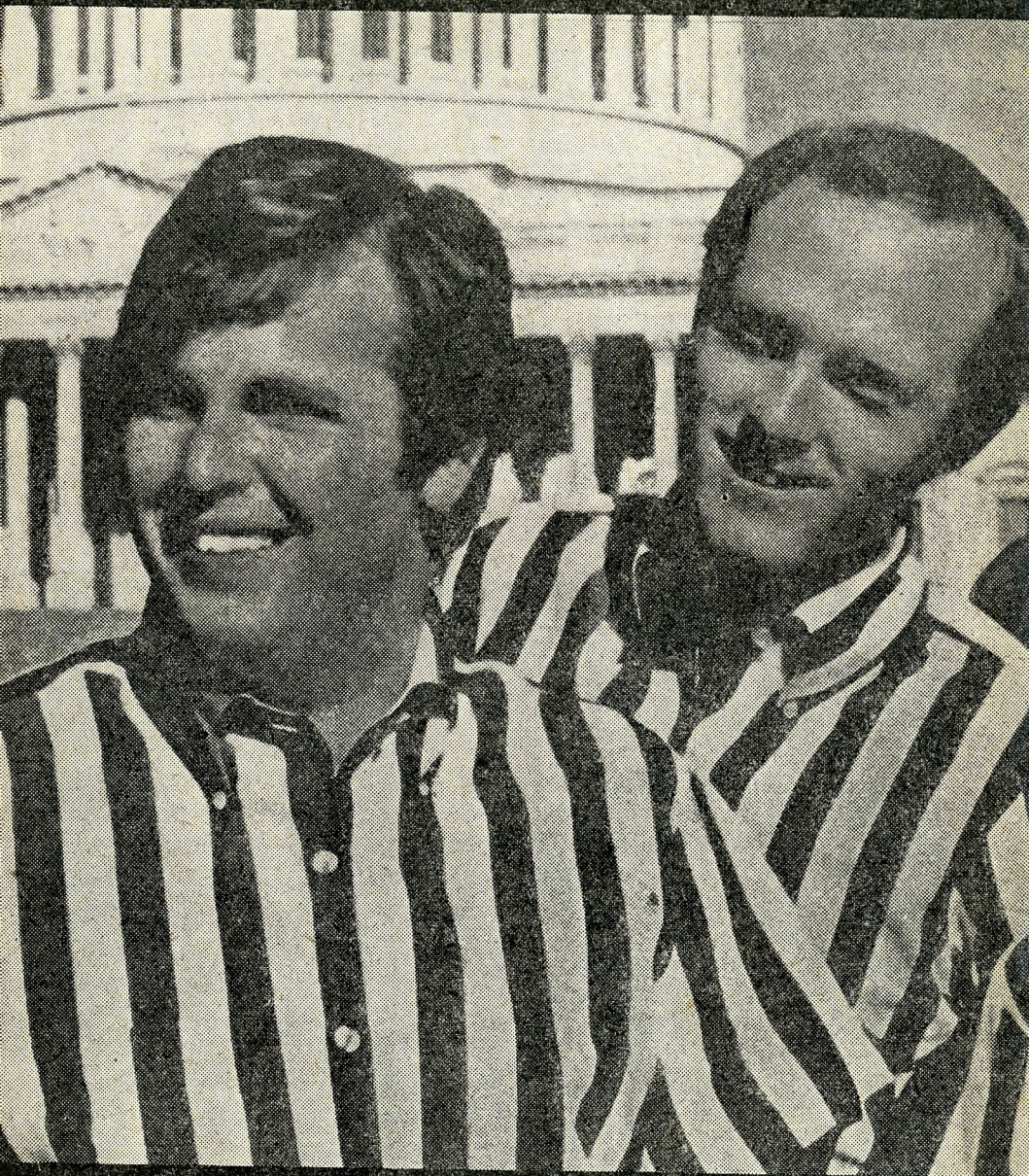
OBLEK: „Někteří zpěváci oblékají podivnosti, aby upoutali pozornost. Já jsem radši, když vypadáme pokud možno normálně, asi tak jako posluchači. Aby se s námi mohli ztotožnit."

(Mimochodem takřka na slovo stejně argumentují anglické skupiny, když vysvětlují své op-artové výstroje.) – TYPICKÁ DISKUSE S MIKEM: Nahrávací studio.

Hudební režisér přerušuje zpěv: „Mike, zpíváte?" Mike, tentokrát s rezavým, pravděpodobně vlastním vousem, odpovídá: „Jo." Ale režisér nevěří: „A co? Jestli se smím ptát." „Volare..."

ŽIVOTNÍ CIL: „Mít schopnější děti. Prostě radši po mamince."

BEACH

BOYS

AL JARDIN

doprovodná kytara

Původní složení Beach Boys – ještě bez Bruce Johnstona – byla vlastně záležitost rodiny Wilsonů. Tři bratři Brian, Carl a Dennis, jejich bratranec Mike Love, manažer otec Murray Wilson a jediný „newilson“ byl Al Jardin. Nikdy mu to nevadilo, Wilsonové už dalšího muže příhodného věku, hlasu a talentu neměli; byli rádi, že Al Jardina mají. Může si mnohé dovolit. První se ženil, první byl tedy celým mužem. Nezarděl se, když zapomněl při nahrávání nějakou notu, Brian Wilson – mimochodem absolutní sluchač – vždycky pohotově, z místa, bez klavíru, napověděl. Znáte z Houpačky písničku o Barbaře Anně? V Kalifornii se špatně prodávala. Beach Boys z toho byli vylekaní. Jen Al si zachoval svůj ironický klid: „Tím líp se bude prodávat ve světě.“ Měl pravdu.

NAROZENINY: 3. září 1942 – **RODIŠTĚ:** Lima, Ohio – **VÝŠKA:** 162,5 cm
VÁHA: 61 kg – **OČI:** Modré – **VLASY:** Hnědé – **HRAJE NA:** Doprovodnou kytaru, kontrabas. – **STAV:** Ženatý. – **POVAHOVÉ VLASTNOSTI:** Bohorovný, hloubavý.

OBLÍBENÁ ČINNOST: Stavění leteckých modelů, čtení.

MÁ RÁD: Hlavy plné vědomostí a schopností porozumět, slunce a surf.

NEJLEPŠÍ SCHŮZKY: Malé, intimní sešlosti s nejbližšími přáteli.

JEHO ZNÁMÝ CITÁT: „Nejdůležitější v mém životě je úspěch mého manželství.“

STYL PRÁCE: Houževnatost spojená s příjemností. Obojího je u Beach Boys zapotřebí. Často se trmácí přímo z letadla po třítydenním zájezdu do nahrávacího studia, kde už čeká Brian Wilson se svými nápady.

„Četl jsem, že hudebník vydá za půl hodiny práce ve studiu nebo na koncertě tolik energie, jako dřevorubec za osm hodin. Svaly mě sice večer nebolí,

ale když se kouknete na kohokoliv z kluků po skončení frekvence, uvidíte, jak jsou úplně groy. Nečekejte vůbec, že spatříte opravdového Dennise nebo Carla.

Před vámi stojí zříceniny s vlasy splepenými přes oči. Odhrňte jim pačesy – ano, jsou to oni.“ – **ZNALOST JAZYKŮ:** Mluví trochu německy.

I to je výjimka; světové skupiny si vystačí s angličtinou,

pár jiných slov zná obvykle jen manažer. – **HLAS:** Těžko k rozeznání od ostatních (kromě Mikova), příjemný, světlý tenor. Jen největší znalci Beach Boys poznají odstín, trochu důraznější rytmické frázování.

Al Jardin zpívá hlavní melodii například ve skladbách Help Me Rhonda, Barbara Ann, Papa-Oom-Mow-Mow. Tato trojice se na koncertech Beach Boys hraje ještě s jinými skladbami ve směsi refrénů, kdy charakter hudby se trochu blíží rock'n'rollu a vrací se tím k první éře skupiny.

ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ: Jediný rád vstává. Všichni ho za to nenávidí, protože po nočních koncertech a spánku od dvou nebo od tří by nejraději spali až do oběda. Většinou se jim to podaří.

CO DĚLÁ NA ZÁJEZDU: To, co řada i našich muzikantů: hraje karty.

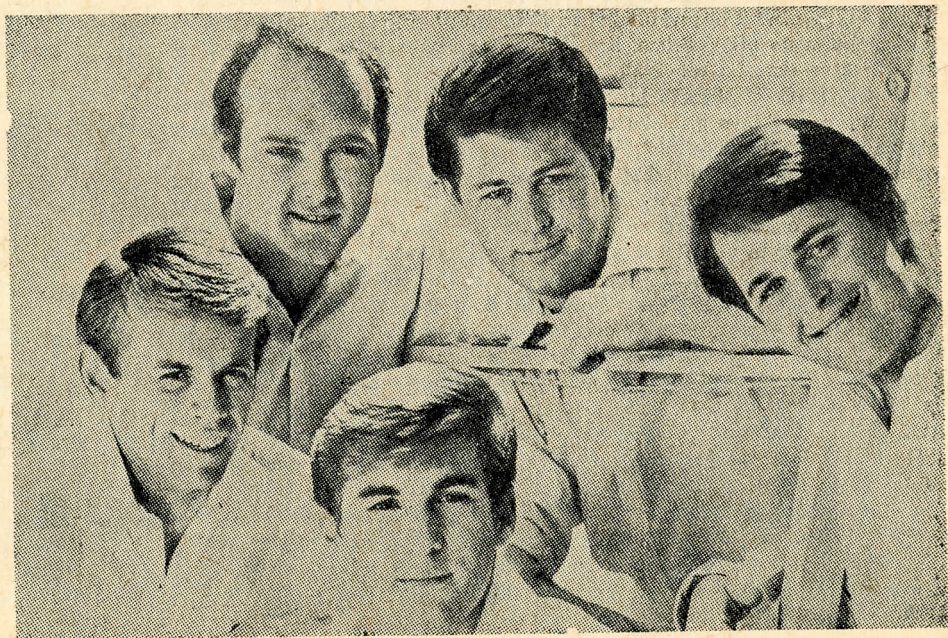
Vyhrává na všech. I neúspěšnější ze soupeřů, Peter Asher ze dvojice Peter & Gordon

(bratr dívky Paula McCartneyho, herečky Jane Asherové) mu za jediný koncert odevzdal v pokeru 35 anglických liber.

A NA KONCERTU: Stojí buď u jednoho mikrofonu (pro zpěv) s Carlem Wilsonem, nebo je v pozadí, kromě bubeníka Dennise Wilsona nejdále od publika. Chová se klidně, klidněji než ostatní. Přitom nevzrušené vystupování Beach Boys je překvapením pro každého, kdo tuto skupinu znal jen z desek.

HLAVNÍ STAROST: Vlasy. Starostlivě si prohlíží svou řídnoucí čupřinu a pečlivě a důmyslně přechesává. Kamarádi ho neupřímně utěšují teorií o vývoji člověka z opice a lysé hlavě jako důkazu inteligence.

(Kteréžto teorii nestojí nic – kromě občasných Albertů Einsteinů – v její jakoby logické cestě.) Jenomže Al Jardin dobře ví, jak netoliko hudba působí na mladé posluchačky a upřímně odpovídá: „Radši bych byl hloupý, měl pořád vlasy a vydělával peníze.“

BRUCE JOHNSTON

sólový kytarista

Dovedete si představit, že by Beatles vystupovali bez Paula McCartneyho? Nebo Rolling Stones bez Micka Jaggera? To je vyloučené, pak by to nebyli už Beatles ani Rolling Stones. Když vedoucí Beach Boys Brian Wilson po tříleté činnosti se skupinou zůstal na jaře 1965 doma a ostatní odjeli na zájezd bez něho, téměř se nic nestalo. Jen se mezi nimi objevila nová tvář a nový hlas, Bruce Johnston. Beach Boys působili svým vystupováním vždycky tak kompaktně, že tuto změnu zaznamenalo jen několik skalních fanoušků. Ostatně těžištěm skupiny nebyvaly koncerty, ale desky. V rytmu surfu, za jehož vynálezce jsou Beach Boys považováni, tančila Kalifornie i ostatní Státy, a málokdo věřil, že Beach Boys udrží svou popularitu i poté, co bude surf odložen na hřbitov hudební módy.

VĚK: Kolem 24, přesně jsme nezjistili. — **VÝŠKA:** 170 cm.

STÁLÝM ČLEMEM: Od podzimu 1965. — **ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ:** Relativně krátké vlasy. (Dříve takové měli všichni Beach Boys, ale anglická móda jim je citelně prodloužila.)

FUNKCE VE SKUPINĚ: Sólový kytarista. Složitě změny totiž probíhaly takto:

Když Bruce Johnston nahradil basového kytaristu Briana Wilsona, musel někdo převzít basovku. Ujal se jí dosavadní sólový kytarista, Carl Wilson. A na jeho místo přišel Bruce. Kromě toho pochopitelně zpívá, velice hezké sólo jmenovitě ve skladbě *Wouldn't it be nice before*.

HISTORIE TÉTO PISNIČKY: Stojí za vyprávění, je typická pro práci skupiny. Brian Wilson nejdříve písničku určil jako malou desku (tedy pro nejtěžší konkurenci), ale už při prvních zkušebních nahrávkách se zalekl a raději ji přesunul pouze jako jednu z dvanácti skladeb alba *Pet Sounds*.

V aranžmá použil smyčce, tympány, dvě kytary, tři basy, dvě tahací harmoniky, banjo, dva klavíry a „leccos dalšího, nač jsem právě přišel“.

Ale stále se mu to nelíbilo. V zoufalství se obrátil do jiných studií; vyzkoušel čtyři, pak se vrátil do vlastního. Když už byl konečně s nahanraným doprovodem spokojen a Beach Boys měli kontrapunkticky natočit hlasy, sólista Bruce Johnston dostal zánět hrtanu... Nakonec skladbu přece jen nahráli.

Byli kvůli ní celkem třicetkrát v různých studiích a trvalo to sedm měsíců.

(Poznámka: Nejsložitější naše nahrávky se točí maximálně na čtyřikrát;

že by se předělávalo ve studiu, o tom nemůže být téměř řeč.)

RODINNÝ STAV: Jediný svobodný ze všech šesti; ostatní svůj stav dlouho skrývali.

JEHO TYP DIVKY: Na zájezdu v Anglii odpověděl na dotaz místní novinářky:

„Ano, zdejší dívky se mi líbí, skutečně jsou hezké...“

ale já mám s sebou jednu Švédku.“ — **TYP AUTA:** Kaštanově zbarvený jaguár.

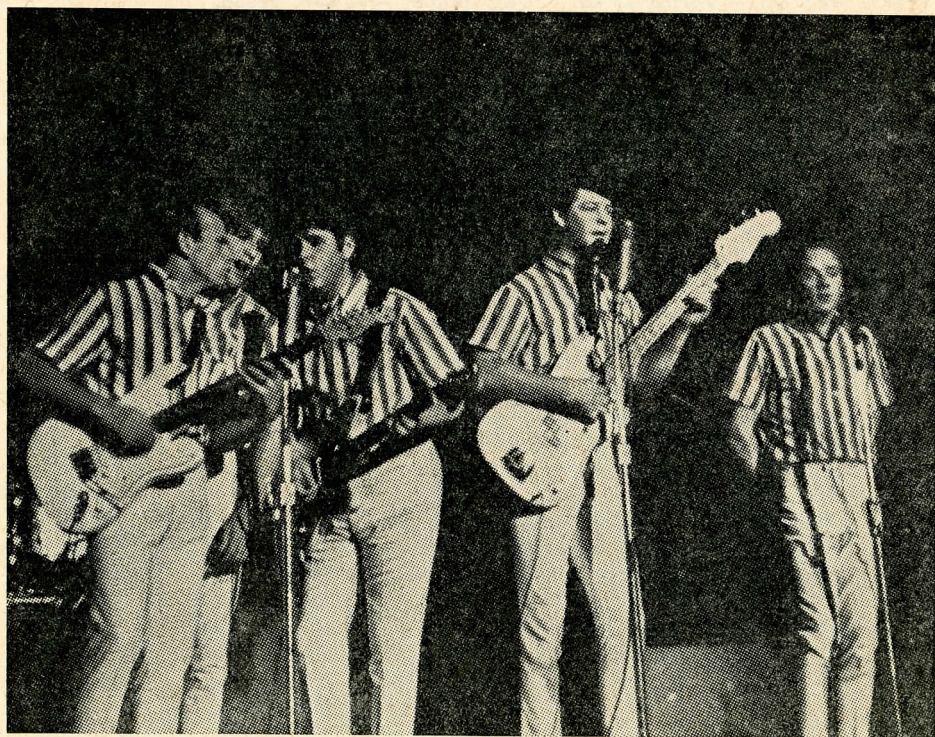
SPORT: Surfing. Neříká to proto, aby byl typickým Pobřežním Chlapcem.

Klouzal na desce po vlnách už v roce 1958, kdy ještě nebylo po Beach Boys ani slechu.

Z každého zájezdu se vždycky těší nejvíc na Malibu.

(Takové lepší kalifornské Podolí.)

POVAHOVÉ VLASTNOSTI: Energický, přizpůsobivý, rychle navazující přátelství.
CHOVÁNÍ: Na hudebníka neobvykle slušný a ohleduplný, po konci natáčení se omlouvá za kletby, jichž se v mimořádně nervózním prostředí nahromadí až až.
ČÍM PŘÍSPĚL KROMĚ HUDBY: Humorem. Nemůže sice soupeřit s klaunstvím Mika Lovea, ale jeho tělesná pružnost (u Beach Boys ostatně ne tak běžná) se báječně uplatňuje v krátkých dokumentárních filmech, jejichž cílem je pobavit diváka za zvuků hudby Beach Boys.
Nikdo nepadá do vody v šatech tak ochotně jako Bruce. Při těchto příležitostech je jeho milovaným plavidlem věčně se potápějící gumový člun, nazvaný podle známého šlágru skupiny – Sloop John B. (Původně lidová americká píseň Šalupa Jan B.) – JE UŽ PRAVOPLATNÝM BEACH BOYEM?: Mezi pěti chlapci ano, u diváků ne tak docela. Ne že by stále ještě vzpomínali na Briana Wilsona; prostě Bruce prý není pro dívky ten správný typ.
A tak je sice šťastný z úspěchů, ale stále počítá s tím, že na lístku, který mu hodí okatá slečna, je napsáno: „Pro Bruce – předej, prosím, Dennisovi.“

DENNIS WILSON

bubeník

Puzení laickým obdivem k tomu, co jim připadá nedosažitelné, obdivují mladí posluchači a diváci nejen Číňany pojíždající rýži, ale také beatové bubeníky. Z jakéhokoliv bubeníka, původně třeba mírné, neutrální a uzavřené povahy, se pod naléháním publika stává víceméně šprýmař a ekvilibrista. (Kapela to shovívavě trpí, ví své.) Bubeník může být vedoucím skupiny (jako je londýnský Dave Clark), může být prvním a možná i talentovaným klaunem (Ringo u Beatles). Je-li nejen samostatný, ale navíc i dobře rostlý a s mužnou bradou, má vyhráno. Alespoň u dívek. A tak je to s prostředním z tří bratří Wilsonů, s Dennisem, Kamkoliv Beach Boys přijdou, shánějí se děvčata po něm. Snad je i jeho kádrování zajímavější než u ostatních.

NAROZENINY: 4. prosince 1944. — **RODIŠTĚ:** Hawthorne, Kalifornie.

VÝŠKA 172,5 cm. — **VÁHA:** 72 kg. — **OČI:** Modré. — **VLASY:** Světlé.

HRAJE NA: Bílé nástroje všeho druhu. — **STAV:** Ženatý s Carol.

POVAHOVÉ VLASTNOSTI: Otevřený, rozesmátý, rychlý, divoký, nervózní.

(Což jsem se dočetl, podobně jako u ostatních, v americkém týdeníku Tiger Beat.) — **OBLIBENÁ ČINNOST:** Pozorování dívek, surfing, vodní lyžování. — **MÁ RÁD:** Dívky, peníze, rychlé vozy, setkání s lidmi, zvláště s dívkami. (Tyto rubriky by se pochopitelně daly zestručnit, ale snad není na škodu si alespoň z druhé ruky ukázat, jak pracuje americký hudební tisk.) — **NEJLEPŠÍ SCHŮZKY:** Dlouhé, noc a den, sezení na pobřeží.

JEHO ZNAMÝ CITÁT: „Když se dívám do velkých milých modrých očí dívky s dlouhými vlasy, jsem ochoten souhlasit se vším, co říká...“

FUNKCE VE SKUPINĚ: Reklamní vábnička pro teenagers, opálený, mužný, nejprůtažlivější, na roztrhání. — **JEHO MANŽELSTVÍ:** Vzorné, další muž telefonující denně s Beverly Hills. — **OBLIBENÁ OBUV:** Ze švédské skořicové kůže.

VŮZ: Značka Cobra, ale případně každý rychlý. Rychlost miluje

Dennis nade vše, dokonce prý drží kalifornský automobilový rekord.

Jezdí i průměrem přes 300 km/hod., ale nebojí se. „I když se něco stane, co v té rychlosti budu mít čas promýšlet?“

SLÁVA A POPULARITA: „Lidi mám hrozně rád a těší mě, když je naše nahrávka na prvním místě mezi bestsellery.“

SPORT: Dennis byl dorosteneckým mistrem Kalifornie v zápase řecko-římském.

PŘÁTELE V ANGLII: Hlavně manager skupiny Rolling Stones, Andrew Oldham.

Dennis koupil od tohoto tříadvacetiletého podnikatele automobil Rolls-Royce.

NÁLADA PŘED KONCERTEM: V šatně hrozivá. Nervy na drátkách a do toho občas Dennis naplno zařeve: „Držte hubu!“ — Beach Boys jsou na to zvyklí a vědí, že to nemyslí jinak, než jako když sprintér párkrát mrskne nohama.

Novináře to však náležitě poděsí, což vlastně taky není marné.

HLAS: I pro zpívání potřebný. Třeba v hitu „Good Vibrations“,

jedné z nejsložitějších skladeb luxembourgské hit-parade.

SLOŽITOST „GOOD VIBRATIONS“: „Nechápu, proč kdekdo říká, že Good Vibrations je složité. Tak bych to nenazýval – spíš bych řekl radostné.

Chceme, aby lidem bylo dobře. Nahráváme hudbu, s níž by měli být šťastni.“

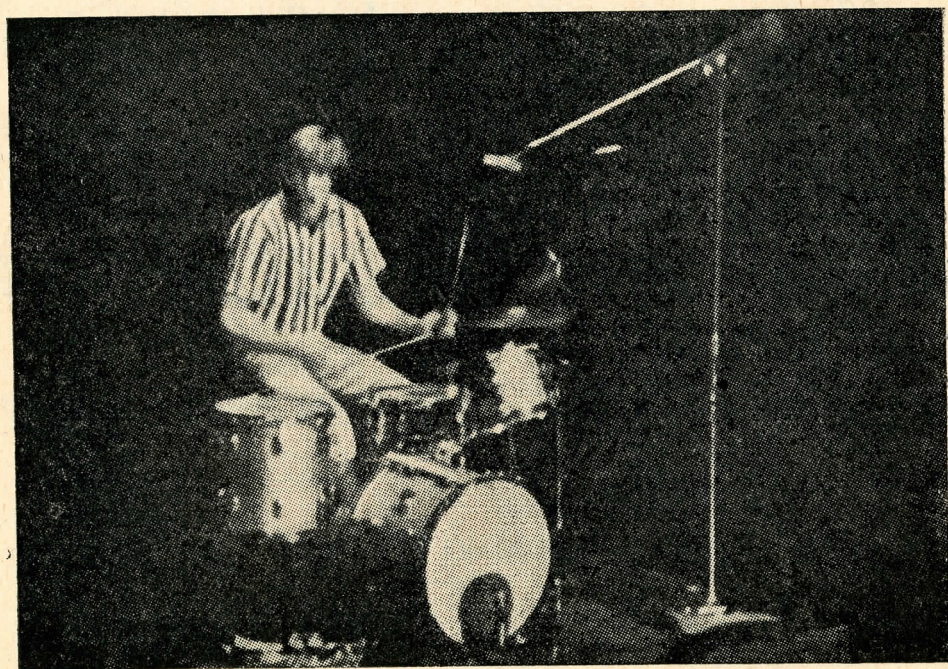
ZVLÁŠTNÍ VLASTNOST: Spáč; v rozměrech i na Beach Boys drastických.

Všude se na něho čeká. – **HRDINSKÝ ČIN:** S předchozím těsně souvisí.

Loňského zájezdu do Anglie se Beach Boys velice obávali a neuklidnily je ani mamutí úspěchy na gramofonovém trhu. Věděli, že mohou spoléhat jen na hudbu, protože vizuálnímu kouzlu Beatles nebo Rolling Stones se nevyrovnají. Přitom však si byli vědomi, že na scéně nemohou zahrát a zazpívat to, co předvádějí pomocí playbackové techniky na deskách. Že tedy musí hrát a zpívat lépe než kdykoliv předtím. A v této situaci Dennis Wilson překonal sám sebe, zorganizoval denně zkoušky od devíti ráno a celý týden před odjezdem do Anglie (a taky v Anglii) Beach Boys zkoušeli; bez ohledu na koncerty, jichž se tehdy ještě zúčastňovali.

PŘÍSPĚLA DENNISOVA OSOBNÍ POPULARITA K VÍTĚZSTVÍM BEACH BOYS V ANKETÁCH?: Soudě podle komentářů tisku, prakticky vůbec ne. Beach Boys si své prvenství před Beatles sice zajistili úspěšným anglickým zájezdem, největší podíl však měly jejich desky, hlavně album „Pet Sounds“.

Jiří Černý

FANTASTICKÁ BOUDA

Hudba: Mojmír Smékal / Text: Jan Schneider

Z mezinárodního písňového festivalu v Bratislavě

Zpívá Milan Drobný

Moderato beat
mp

Zě starý tramva-je by by-la pri-ma bou-da u ře-ky ně-kde v ú-do-
zíral na tu fan-tas-tickou bou-du ja-ko na zvrhlý u - mě -

D7 *G* *G7* *C* *G* *D7*
ří beztak se po Praze zoufale lí-ně lou-dá a dener-vu-je o-ko-
ní ne-tuší že tramvaj po e-lektrickým prou-du vo-ce-ní ře-ky proudě-

1. G C G *2. G G7* *mf* *C9*
lí. Měsíc by -ní. Kdo chce ten at klidně vstou-pí ne-mu-

G *C6 Gdim G* *C G* *C9* *G*
sí mít na lís-tek ur-či-tě však nepro-hlou-pí u dveří

C#m7 *F#7* *H* *G#7* *C#m7* *F#7* *H* *D9* *mp*
ros-te u dve-ří ros-te u dveří ros-te čtyřlís-tek. Tramva-ji

G *C* *G* *D7*
bylo by tak dobře me-zi sruby vždyt kola ji už dávno bo-le-jí. V sobo-tu

G *G7* *C* *G* *D7* *mf* *F9* *E9*
každě má už města pl-ný zu-by rád vy-ši-ne se z ko-le-jí z těch

Ami *E7* *Ami7* *D7* *Ami7* *D7* *G* *D9* *G* *D9* *G* *D9* *G*
sta-rejch vy- jež - dě-nejch ko - le - jí.

©1966 Panton, Praha—Bratislava

MÁRIA

Hudba: Jiří Velčovský / Text: Zdeněk Borovec

Zpívá Dušan Grůň

Z bratislavského mezinárodního festivalu

Slowrock C F C₇ C F G

mp mf Kdybych jednou tak mohl být vánkem, který bdí nad tvým pokojným spán - kem, tak bych
byl kouskem babího lé - ta, které vítr ti do vla - sů vplé - tá, tak bych

G F G F C B^b C F C Dmi

rád se jím stal, tobě do oken vál, když se stmívá - jako vánkem bych jen šeptal
stulil se v nich, ano ve vlasech tvých, když se stmívá - celou duší bych jen šeptal

Ami G G₇ 1.C F C 2.C F C F C F C

jméno všech jmen: Ma - ri - a. 2. Kdybych Pískot

F C F G F C F C F Ab₇ C Dmi₇ G₇ F[#] G

jméno všech jmen: Ma - ri - a.

3. Kdybych

G F C C F G

zelenou trávou byl v stráni, na niž u - lé - háš po vykou - pá - ní, to bych
jednou tak aspoň mohl bý - ti v noci hvězdou co do snů ti sví - tí, do tvé

G C G F C B^b C Dmi

zlíbal tvou pleť nebyl smuten jak teď, když se stmívá. Jako blázen bych jen šeptal
koupel - ny, och tajně koukat bych mohl, když se stmívá, že však nejsem tím vším, jenom

Ami G G₇ 1.C 2.C Fmi C. B^b C. B^bmi C.

jméno všech jmen: Má - ri - a. 4. Kdybych - a. Má - ri - a.

o to - bě sním, Má - ri - a

© Státní hudební vydavatelství, Praha 1966

NAZNAČOVÁCI

Pavel Fiala

Předsíní rodinného bytu a v předsíni je telefon.

Telefon zvoní.

Slyšíme něco jako chrochtání a za chvíli vyleze z koupelny dobromyslně vypadající pán v županu, voda mu ještě stéká z mokřích vlasů na obličej. Otírá si ruku do županu a bere sluchátko: „Prosím...“

„To je pan Holásek?“

„Ano — co si přejete?“

Účastník na druhé straně zavěsil.

Pan Holásek zakroutil hlavou, potom pokrčil rameny, potom zavěsil sluchátko a potom zmizel v koupelně. Spokojeně a s pocitem znovuoobnovování rozkoše se ponořil do vany. Panu Holáskovi se podivný telefonický rozhovor zavrtal do hlavy. To je pan Holásek? Ano — co si přejete? A volající zavěsil. Proč někdo někoho volá, ověřit si, jestli je to ten, koho volá, a potom zavěsí?

Proč... ověřuje si třeba, jestli je volaný doma. Jestli je doma! Holásek se rychle vyhrabal z vany, hodil na sebe župan a jako blesk vyrazil z koupelny ke dveřím. Klíče byly zevnitř a tak jimi o'točil. Potom se pro jistotu podíval koukací dírkou ven. Dech se mu zarazil. Předě dveřmi stál jakýsi pán v hnědém kabátě a v zeleném mysliveckém klobouku, ale byl k Holáskovi obrácen zády, takže mu Holásek neviděl do obličeje. Holásek rychle ucukl od koukací dírky, ale pak si uvědomil, že ho onen podivný muž nemůže vidět a přitiskl oko k otvoru znovu. Ten člověk už za dveřmi nestál! Pan Holásek běžel rychle k oknu, ukryl se za záclonu a jal se bedlivě střežit východ z domu. Před domem stálo auto, které tam nikdy neviděl. Bylo černé a dlouhé, ale nebyl to pohřební vůz. Muž v zeleném klobouku vyšel před dům. Rozhlédl se a rychle nas'oupil do auta. To se okamžitě rozjelo a zmizelo za rohem.

Rozezněl se zvonek. S Holáskem to trhlo a po špičkách došel ke koukacímu okýnk. Stála tam paní Holásková. Holásek odemkl a otevřel.

„Proč se zamykáš?“

„Koupal jsem se.“

„Pan Červinka umřel, pozítří má pohřeb.“

„Pan Červinka? Prosím tě na co umřel, vždyť jsem s ním ještě nedávno mluvil...“

„Nešťastná náhoda. Auto ho porazilo a on podlehl.“

„To je hrozné, člověk neví ani dne, ani hodiny. No, na pohřeb musím.“

Inventární seznam v kanceláři č. 431.

Psací stůl	1 ks
Konferenční stůlek	1 ks
Umývadlo	1 ks
Džbán s vodou	1 ks
Věšák na kabáty	1 ks
Obraz Vysočiny	1 ks
Filodendron	1 ks
Zidle	1 ks
Stolička pod psací stroj	1 ks
Stůlek pod psací stroj	1 ks
Skříň úřednická	1 ks
Obraz státníka	3 ks
Rohožka	1 ks
Martin Píša	1 ks
Křesílka	2 ks

Martin Píša listuje v telefonním seznamu. Vytočí číslo a ozve se oznamovací tón. Po chvíli vezme volaný sluchátko: „Haló...“

Píša si pohrává s kartou, na které je vzor — tučně napsáno Jan Pokliza.

„To je pan Pokliza?“

„Ano, co si přejete?“

Úředník Píša zavěsí, cosi zapíše do karty Jana Poklizu a kartu zařadí do kartotéky pod písmeno P.

Na hřbitově se to hemžilo známými pana Červinky. Příbuzní plakali a přijímali soustrasti. Vážné tváře, jakoby každý myslel na to, že jednou budou taky takhle jeho spouštěti do hrobu. Hudba hrála, nebe bylo zachmuřené.

„Vy jste pan Holásek?“ zaznělo panu Holáskovi u ucha. Holásek se polekaně otočil. Pohřební sluha držel v ruce modrou úřední obálku a podával mu ji: „To je pro vás.“

Pan Holásek beze slova obálku vzal a úředník se měl k odchodu.

„Počkejte!“ zastavil ho pan Holásek, „kdo vám to dal?“

„Já toho pána neznám,“ řekl pohřební sluha a odešel.

Pan Holásek nervózně roztrhl okraj obálky a vyňal list.

Doznívala zamilovaná píseň pana Červinky. Hudba hrála skladbu dojatě a velmi fa-

lešně. Na papírku bylo napsáno „Jste pan Holásek“.

Pana Červinku zahrabávali.

Pana Holásku počalo záhadné oznamování, že jest skutečně panem Holáskem, zneklidňovat, ale prozatím se nikomu nesvěřil. Věděl pouze, že ho někdo sleduje. Přemýšlel celé noci, jestli nedělá něco špatného, nebo jestli není zavlečen do nějaké aféry v zaměstnání. Ale na nic nepřišel. V úřadě má všechno v pořádku, docela možná, že ho chtějí povýšit, a proto si ověřují jeho spolehlivost a soukromý život. S těmito a podobnými úvahami se ocitl jednoho pátečního odpoledne v řeznickém krámu. Šel tam pro maso na neděli. Stál ve frontě a prohlížel si uzeniny. Možná, že i zde je někdo, kdo ho sleduje. Možná, že je to dokonce řezník, nebo — otočil se... Za ním stál pohřební sluha ze hřbitova.

„Á, pan Holásek!“ radostně zvolal sluha. „Co si prosím přejete?“ otázal se prodáváč netrpělivě pana Holásku, který civěním na pohřebního sluhu zdržoval prodej.

„Dvacet kilo zadního,“ oznámil pan Holásek přes rameno a pozdravil slušně sluhu, ze kterého nespustil oči: „Dobrý den.“

„Jak se máte?“ zeptal se sluha a oči mu svítily.

„Děkuju, ujde to,“ odpověděl pan Holásek.

„Přijďte se na nás zase někdy podívat.“

„Tisíc padesát čtyřicet,“ oznámil Holáskovi prodáváč.

Pan Holásek zaplatil, sebral balík masa a ubíral se k domovu.

„Tak co, jak to jde?“ zeptal se nadřizený úředníka — Piši.

„Ale, pan Pokliza nám umřel.“

„No výtečně, Martine, jednou to dotáhnete daleko. A jakpak se mu to stalo?“

„Ále...“ řekl Martin.

„No jo,“ odpověděl nadřizený.

„Promiňte mi, je půl páté, musím volat pana Holásku.“

„Jen jděte, tento měsíc bude prémie, tak se připravte.“

„Jak to myslíte, prosím?“ zeptal se Martin.

„No já jenom abyste nevzyvonil všechno manželce — pojedeme na tajný podnikový výlet a tak abyste ty peníze všechny neutratil.“

„Ano, již se těším. Bude tam také slečna Liza?“

„To víte že bude, Martine. Tak, ale teď už doopravdy na shledanou, pane vedoucí.“

Martin Piša vyšel na chodbu, seběhl o patro níž a vešel do své kanceláře. Vyhledal kartu pana Holásku a usedl k telefonu. Vytočil číslo.

Pan Holásek hodil na zem balík s hovězím. „To je dost, že už jdeš,“ uvítala ho manželka.

„Co je nového?“

„Přivezli dříví.“

„Složili to?“

„Ne, čeká to na tebe. Spěchali.“

„Toš to nemohla zařídit? Tady máš to maso.“

No a nyní již čtenář ví, co bude. Zazvonil telefon a ozve se — to je pan Holásek? A pan Holásek odpoví — ano, co si přejete — a Martin Piša zavěsí a zapíše něco do karty pana Holásku a kartu zasune pod H.

Nyní bychom mohli vypravovat čtenáři o tom, jak pan Holásek začne být značně nejsťý, jak v něm začne hlodat nedůvěra k sobě samému, jak začne podezřívát své nejbližší okolí, manželku, jak přestane vycházet na pravidelné procházky, jak se bojí v zaměstnání něco udělat, jak se bojí něco neudělat, jak se bojí nakonec cokoliv udělat i neudělat, jak se telefony ozývají stále častěji, jak nechá telefon vypojit, ale jak mu neznámý telefonuje do zaměstnání, jak mu posílá dopisy, jak pan Holásek zrovna leží ve vaně a manželka opět není doma. Hledí do stropu a cítí neustále něčí pohled. Ohlédne se, ale nikde nikdo. Běží zavřít dveře, jsou zavřeny. Prohledá pokoje i skříně. Nikde nikdo. Běží zavřít dveře, opět jsou zavřeny. Běží opět k oknu. U domu stojí dlouhé černé auto, u auta pán v zeleném klobouku a mává na pana Holásku a pan Holásek se už do vany nevrátí.

Začne pochybovat o tom, zdali jest vůbec panem Holáskem, jestli není někdo jiný, vrhne se na osobní papíry a hledá křestní list, aby se přesvědčil, že je skutečně panem Holáskem Jiřím, narozeným atakdále. Kolikrát to chce skoncovat a oznámit policii, ale opět se k tomu neodhodlá, protože co když jsou to právě policajti, kteří ho pronásledují a čekají na chvíli, až překročí práh strážnice.

Jednoho jarního dne přijde opět manželka.

„Prosím tě, proč se pořád zamykáš?“

„Já ti nevím, to je už snad takový zvyk.“

Martin Piša s úsměvem vyplňuje kartu pana Kolíčka. Vyplňuje poslední řádek. Dnes jsou prémie. Plán je splněn. Bude podnikový tajný výlet a bude tam slečna Liza, malá milá osůbka, která se vždycky jednou za čtvrt roku objeví panu Pišovi na nějakém nočním večírku v lehkých šatech a se kterou má Martin Piša potom nemanželský poměr až do rána bílého.

Nad Holáskovými bydlí Pecinkovi. Mají čtyřletého synka Jiříka a ten je teď sám doma.

Po několika hodinách zábavy s elektrickým vláčkem objevil věc daleko zajímavější, věc dospělých — telefon.

Zvedl sluchátko a ozvalo se lákavé pípání.

Potom vložil něžný prstík levé ruky do jednoho otvoru a zatočil, jak to viděl u tatínka, potom do druhého otvoru a do třetího a do čtvrtého. Pak se ozvalo dlouhé pípání a pak se ozvalo: „Prosím?“

„To je pan Píša?“ vyhrkl ze sebe Jiřík.

A na druhé straně kdosi zavěsil. Sklesl do židle a bezvládně hleděl před sebe na mapu republiky, ze které na něj volaly tenounkými hlásky špendlíčky s černými hlavičkami.

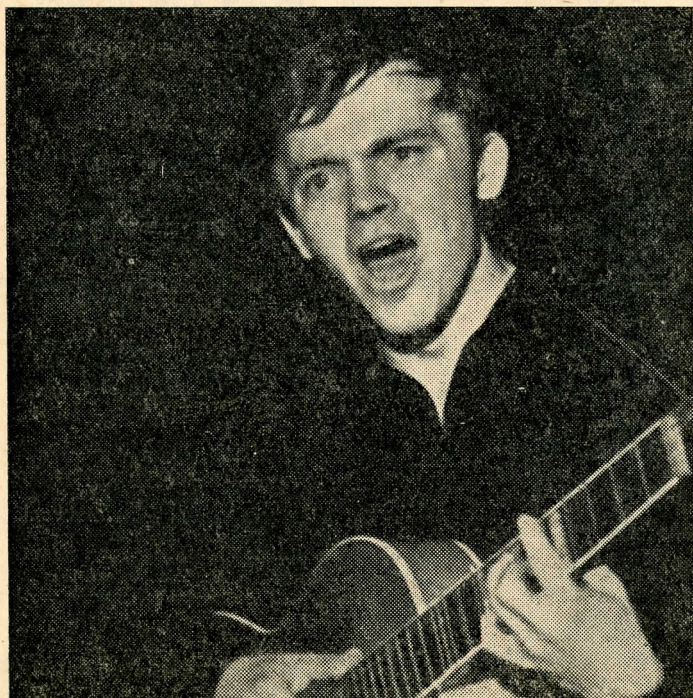
„Pane Píšo... pane Píšo,“ pokračoval Jiřík, aniž věděl, že ho pan Píša neposlouchá, „tady je Jiříček a chtěl jsem se vás zeptat jak se máte, víte, já vás vůbec neznám... pane Píšo... pane Píšo,“ volal Jiříček dál. A když nic neslyšel, položil telefon a zabručel si pro sebe: „Tak ten pan Píša je hluchej.“

Až téhož jednoho jarního odpoledne, co Jiří-

šek telefonoval panu Píšovi, přijde paní Holásková domů, odemkne a vidí pana Holáška, jak sedí v kuchyni a kouká bezmocně před sebe na seřazené hrnčky. Paní Holásková drží v ruce obálku. Pan Holášek zblízka obálku, vyskočí ze židle a hned k oknu, a než stačí manželka říct — tadyhle, pan Píša nám umřel, otrávil se — letí pan Holášek hlavou dolů ze šestého patra a zoufalé — už ne! — jsou poslední slova, která ve svém nešťastném životě vyslovil.

Jiřík Pecinka se potom stal automobillovým závodníkem, vzal si Věrušku Kocálovou za ženu a každou neděli spolu jezdí někam na výlet — když zrovna nejsou automobillové závody. Minulou neděli byli na Karlštejně, slavném českém hradě.

Jo, málem bych zapomněl: tuhle pana Pecinku někdo volal. Ale sotva se pan Pecinka ohlásil... ale dál už to přece víte.

Na Balášově snímku zpívá Karel Kryl své protestsongy v Docela malém divadle v Litvínově

SONÁTA V MOLL

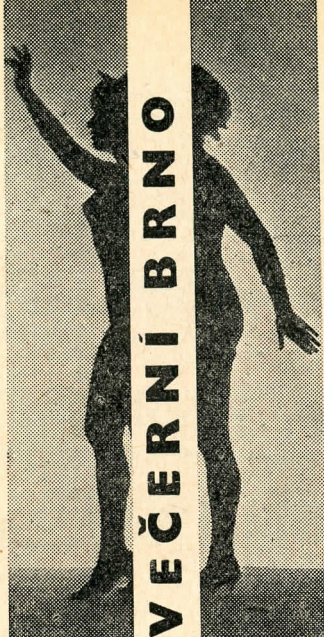
Hudba: Vlastimil Hála / Text: Zdeněk Borovec

Zpívá Jaromír Mayer

Moderato

mp *Gmi* *A7* *Cmi6* *D7* *Gmi* *A7*
Dív-ka s osmahlou ple-tí hrá-la soná-tu v moll, hrá-la bez za-u-
Dmi *Cmi* *Cdim* *Gmi* *Cmi6* *D7* *Gmi*
je-tí. thé.-ma na stránce třetí, - lát-ku z hudebních škol.
simi *A7* *Cmi6* *D7* *Gmi* *A7*
Dívka sobčasným zdarem hrá-la soná-tu v Es, ná-hle v klavíru
Dmi *Cmi* *Cdim* *Gmi* *Cmi6* *D7* *Gmi*
sta-rém dých-ly klávesy ja-rem, zven-čí zvoněl bez. Tu
mp *Cmi7* *F7* *Bb* *Gmi7* *Cmi7* *F7* *Bb* *Gmi* *Cmi* *F7*
dív-ka začla se chví-ti, soná-ta v pů-li umkla pak, to on ji přinesl
Bb *Gmi* *Ebm7* *A7* *Ami7* *D7* *mp* *Gmi* *A7*
kví-tí, patr-ně kvů-li vůni a tak... Bí-lá obla-ka le-tí,
Cmi *D7* *Gmi* *A7* *Dmi* *Cmi* *Cdim*
ví-tr o-hýbá stvol tam, kde bez zau-je-tí dív-ka s osmahlou
Gmi *Cmi6* *D7* *1. Gmi* *2. Gmi* *Cmi* *D7* *Gmi*
ple-tí hrá-la soná-tu v moll. v moll, hrá-la soná-tu v moll.

© Státní hudební vydavatelství, Praha 1966

VĚČERNÍ BRNO

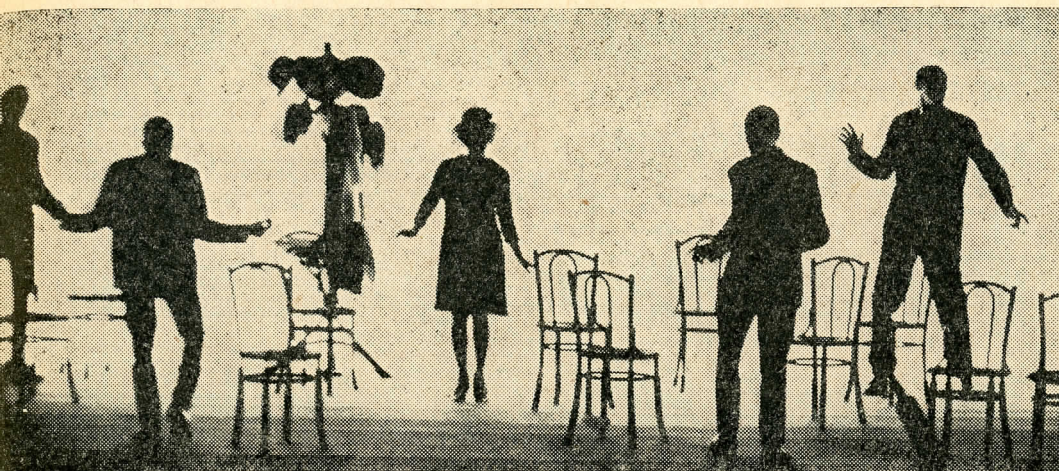
JOSEF ŠKVORECKÝ:
STRÍDÁNÍ STRÁŽÍ V K.
Text-appeal málem jako divadlo

Režie:
EVŽEN SOKOLOVSKÝ

Výtvarník:
JIRÍ JIRÁSEK

Snimky:
K. HALÁMEK

POTKAL JSEM JEDNOU

Hudba: Petr Skoumal / Text: Alena Vostrá

Ze hry „Na koho to slovo padne“

Cmi / G / Cmi / G / Cmi /

Potkal jsem jednou hol-ku, ne-po-hlednou, po-ma-lu se klá-tí cí,

B^b E^b D / Gmi / C /

po-tenně-lou u-li-cí, už bych tam jakživ nevkročil,

Fmi G Cmi / G / Cmi / G / Cmi /

Povídám si, kam jde, to vo-na má rande, a jak mě to na-pad-lo,

B^b / E^b D / G7 / Cmi / B^b

dotklo se mě chapadlo, až jsem hrůzou povyskočil, ejchuchu, zlej duchu,

A^b / G / D^b / Cmi / B^b / A^b /

hele, nech mě, dyť jsme ve tmě, já mám strach, že jseš vrah s dlouhým nožem, pane bo-

G *simile*

že. Nebojte se, pa-ne, to byl jenom špás, já jsem tu-ze

ráda, že slyším váš hlas, už jsem u vás dlouho neby-la,

já nejsem tak hrozná, když mě člověk pozná. Ne-mám si-ce vnady,

a-le mám své klady, možná, že bych se vám ho-di-la. Ve-le-ctě-ná,

ně tak prudce, ne-smí-te na ci-zí chodce šahat stu-de-nejma ru-ka-

ma, dyť já a-ni, noční hoste, ne-mám zdání kdo ste, co ste!

Pro mě jste divná ne-zná-má, - vošklivá a vlezlá, máte špatný

zvyky courat černou nocí, lovit zákaz-ní-ky, to je všechno co jsem

vám chtěl říct. Pane, jste mi k smúchu, nemám žád-ný

tě-lo, nemám, co by k hříchů nějak vy-bí-ze-lo,

cresc. poco a poco

nemám hlavu, ruce, no-hy, nic, všechno mně chybí a přesto jsem váš sen, můžete mi dávat

nekonečno jmen, nekonečný sliby, co jen se vám zlíbí, můžete se svěřit, nevěřit i věřit,

lhat mi lásku, nutit k pláči, smát se mi co hrdlo rá-čí, klamat, trápit,

ff

poslat k běsu, mluvit pravdu, všechno snesu. Ať dě-lá-te co dě-lá-te,

do smrti mě nezdo-lá-te, já se vám, já se vám,

pp Meno

já se, vám to - tiž je - nom zdám!

NACHOVÝ ČERVÁNEK

Hudba: Jaroslav Uhlíř / Text: Jiří Štaidl

Zpívá Karel Hála

Bounce tempo

Dnes večer za-volám ze strá - ně, zavolám z plných plic na ká - ně, na káně,
jež krouží ve ván-ku, u-trh-ní kou-sí-ček červánku, utrhni kousíček oblo-
hy, shod' mi ho sem do-lů pod no-hy a já si me-zi-tím roz-vá-žím
koho tím červánkem oblažím. To bude nejtěžší hla-vo-lám, až večer
ze stráně za-vo-lám, čí vlasy oblohou o-zdo-bím, v nejhorším červánek rozdro-
bím. Na to jen kousíček ne-sta - čí a proto až večer při-kva-
čí zavolám z plných plic na ká-ně, strhni mi červán-ky do stráně...

KOUPIL JSEM SI HADA

Hudba: Petr Skoumal / Text: Alena Vostrá

Ze hry „Na koho to slovo padne“

4 Kou - pil jsem si ha-da na po-ku-sy, 1 že ho

do-ma přetnu na dva ku-sy, přesečnu ho ve dvě, proč to každej

hned ví. to se přece vysvětlovat ne - mu - si. [Je je je] Po - věz

ty mě pověz, hloupej hade, 1 co viš ži-vo-tě do-sa-vá-de,

1 nemáš a - ni pa - ru, co je to žít v pa - ru, a - le já si

koupím dy-ku, roz-půlím tě vo-ka-mži-ku. Brousím dy-ku, u-smívám se,

na stůl klada de-si-ti-me-tro-vý tě-lo svý-ho hada. 1

Had začal bejt ne-jis-tej. tušil zá-měr, ne-čistěj. volám záním

ha-de vrať se, to je zra-da. 8 proč se na-jed-nou vobra-ciš

ke mně zá-dy, 1 když chci z tebe u-dě-lat dva menší ha-dy, 1

C / Fmi / C *stbor* / Fmi / C *C solo* / Fmi /
 pochop moji dobrou vů - li, je je je je je, já tě jenom přetnu v pů -
 C *stbor* / Fmi C *C solo* - C7
 li je je je je je, ne-budeš tak vo-pu-ště-nej. Vo - staň
 C7 / Fmi / / / G7 / / /
 ta - dy, had na to po - ví - dá, to je vel-kej klam,
 C7 / / / Fmi / / / Bbm / Fmi /
 mrsknul se bou a ztratil se bůh ví kam, než-li mít hrud' ranou
 Bbm / Fmi / G7 / / / Bbm /
 navždy ro-ze-dra-nou, ra-nou co se těžko ho - jí, ať ho ne-chám
 Bbm / Fmi6/4 *rit.* - - - C7 - - - Fmi - Bbm - Fmi
 na po - ko - ji, to prej radši bu-de žít sám!

ODSTŘIHŇETE

Vážený čtenáři!

Vzhledem k tomu, že se často během roku obrazejí mnozí z Vás na redakci časopisu nebo Vydavatelství Orbis s prosbou o zaslání chybějících čísel a nelze Vám většinou vyhovět, protože časopis je úplně rozebrán, doporučujeme Vám, abyste si zajistili předplatné. Stačí vyplnit objednávací lístek.

S pozdravem

Vydavatelství časopisů ORBIS

Stejskalův snímek z berlínského 'vystoupení Apolla

PŘIHLAŠUJI SE K PRAVIDELNÉMU
ODBĚRU ČASOPISU

repertoár malé scény

a žádám o zaslání na adresu:

.....

.....

.....

dne

podpis

Titl.

POŠTOVNÍ
NOVINOVÁ SLUŽBA,

Okres

PRVNÍ ŘÁDKY

Ivan Hartel

Kudykam s námi nyní
mé sestry v Krys
tu v Hammeln již mužům netřeba
něžností našich
a pištee?
ach
pištee neviděti

Československé divadelní a literární jednatelství, Vyšehradská 28, Praha 2 — Nové Město

J. Abramow ZÁMECKÉ DOSTIHY. Současná hra o 3 dějstvích. Přeložila H. Stachová

Ö. von Horvath FIGARŮV ROZVOD. Komedie. Přeložila J. Hruběšová

M. Frisch HRABĚ ÖDERLAND. Moritata o 12 obrazech. Přeložila J. Bodláková

P. Valéry MŮJ FAUST. Náčrty. Přeložil G. Franci

A. Guelma JEAN A JÁ. Hra o 2 dílech. Přeložila I. de Vries

F. M. Dostojevskij ZLOČIN A TREST. Dramatizovali A. a J. Vostrých

Objednávky textů, katalogů a ZPRÁV DILIA, které měsíčně informují o všech novinách, posílejte na adresu

DILIA, Celetná 25, Praha 1 — Staré Město, telefon 628-31

repertoár malé scény

Vydává ministerstvo kultury a informací v nakladatelství Orbis, n. p. Redakce Repertoáru malé scény a Amatérské scény: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek, Marie Vašinková. Grafická úprava: Valdemar Ungermann. Technická redaktorka: Jana Zubíková. Redakční kruh: V. Bárta, V. Bartůňek, J. Bodláková, J. Černý, M. Kovářik, J. Podaný, J. Škvorecký, J. Vedral, I. Verner, I. Vyskočil. Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054. Tiskne Knihtisk, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13. Rozšiřuje PNS, objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Vychází měsíčně; cena výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo bylo odevzdáno tiskárně 18. února 1967.

© Orbis, 1967 — F-10*70111

Právo k provozování uveřejněných textů zadává Československé divadelní a literární jednatelství, Praha 2, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský, Praha 6, Čs. armády 20.

PO PŮLNOCI

Hudba: Jiří Brabec / Text: Jiří Grossmann

Zpívají Milan Drobný a Milan Chladil

Nad hlavou mi krouží lampa žlu-tá - a vy-mýš-lí si
 stí - ny ne-všed - ní. - Kdy-bych byl Re - no - i - rem, dívko
 zu - tá - á, nakreslím tě, než se ro ze - dní.
 Zlatou harfu rozpuš-těných vlasů chtěl bych jedním dechem ro-ze-
 hrát - a sdopro-vo-dem stovky dívčích vlasů - ů
 nejkrásnější bar-vu chci ti dát. - Za zá-clo-nou řas se roze-
 dní - í - vá a lampa se tak stá-vá zbyteč - ná -
 sbor mi z dálky šeptem chorál zpí - í - vá, že je lepší, když jsi skuteč-
 ná - á. A tak te-dy utvých nohou klečím,
 nevím: mám tu plakat, mám se smá - át? Za jeden však nápad no-ci
 vděčím: ne-jsem ma-líř, a - le mám tě rád.

JIŘÍ BRABEC

JIŘÍ GROSSMANN

JIŘÍ BRABEC, klavírista a skladatel „o váze vzrostlého úhoře“, jak o něm říká vzrostlejší a mluvnější JIŘÍ GROSSMANN, nejenže zorganizoval první pražský rock'n'rollový band, vysokoškolský FAPS, ale skládá teď a se svým Country Beatem i nahrává melodické písničky. Zmíněný Grossmann je textuje, někdy i zpívá. Takže se jim začíná říkat autorská dvojice.

Ella Fitzgeraldová.
Foto Stejskal

rimS

3